

Lucian Mureșan - 80

Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare

Preafericitul Părinte
LUCIAN MUREȘAN

Documentar biobibliografic aniversar

Baia Mare, 2011

Lucian Mureșan - 80

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „Petre Dulfu” BAIA MARE

director dr. **TEODOR ARDELEAN**

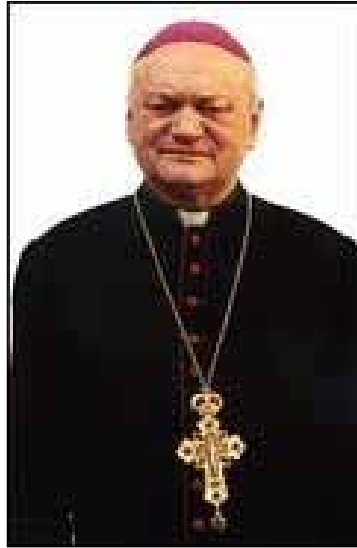
Seria **PERSONALITĂȚI MARAMUREȘENE – ANIVERSĂRI**

inițiată de **LAURA TEMIAN**

Documentar biobibliografic aniversar
realizat în cadrul
Serviciului de Informare Bibliografică și Documentară
de
ANA GRIGOR

Mulțumiri domnului director dr. **Teodor Ardelean** pentru inițiativă
și
părintelui **Simion Mesaroș** pentru ajutorul acordat

Coperta și realizarea grafică: **Alexandru Roman**

+ Lucian

Nu voi m-ați ales pe mine, ci eu v-am ales pe voi și v-am pus ca să mergeți și să dați rod, iar rodul vostru să rămână... (I. 15, 16).

Bucarest, 6 aprile 2011

UNA VITA AL SERVIZIO DEL VANGELO, DELLA CHIESA E DEL PAPA

Con molto piacere mi unisco a quanti desiderano esprimere cordiali auguri a Sua Beatitudine Lucian Muresan, Arcivescovo Maggiore della Chiesa greco-cattolica unita a Roma, nel suo ottantesimo compleanno.

Per l'occasione mi unisco in modo speciale ai Vescovi Ausiliari di Blaj, ai sacerdoti, religiosi, religiose e laici nel rendere grazie alla divina Bontà, che ha ricolmato di doni la lunga vita di Sua Beatitudine Lucian, spesa al servizio del Vangelo e in piena fedeltà alla Chiesa. Col passare degli anni risalta sempre di più l'eloquenza della testimonianza che Sua Eccellenza Muresan ha reso a Cristo, specialmente durante il tempo del comunismo, regime ateo e totalitario che tante sofferenze ha procurato alla Chiesa martire greco-cattolica. E' sempre motivo di conforto per i cattolici in Romania e anche nel mondo constatare che persone come il nostro caro Arcivescovo Maggiore, nella sua intrepida testimonianza durante la persecuzione comunista, hanno saputo presevare l'integrità della fede greco-cattolica e la fedeltà al Santo Padre.

Per tutto questo, rendiamo fervide grazie per il suo fulgido esempio di amore per il Signore e la sua Chiesa, che lo ha portato a resistere ogni prova, facendo di lui uno stimolante punto di riferimento per i cattolici di Blaj e di tutta questa cara nazione. Ci riconosciamo debitori della Sua luminosa testimonianza e Le faccio i miei più cari, fraterni auguri in occasione di questo genetliaco.

Quale Nunzio Apostolico in Romania desidero comunicare che nella lieta ricorrenza dell'80 compleanno di Sua Beatitudine Lucian Muresan, il Santo Padre Benedetto XVI pone la Sua persona ed ogni suo desiderio sotto la protezione della Madre di Dio, e di cuore le imparte una speciale Benedizione Apostolica, che estende

volentieri all'eparchia di Fagaras i Alba Iulia e a tutti i fedeli greco-cattolici di questo amato paese.

+ Francisco-Javier Lozano
Nunzio Apostolico

București, 6 aprilie 2011

O VIAȚĂ ÎN SLUJBA EVANGHELIEI, BISERICII ȘI A PAPEI

Cu multă plăcere, mă alătur celor care doresc să exprime cordiale salutări Preafericitului Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major al Bisericii greco-catolice unite cu Roma, la cea de-a 80-a sa aniversare.

Cu această ocazie, mă alătur în mod special Episcopilor Auxiliari de Blaj, sacerdoților, persoanelor consacrate și laicilor în a mulțumi Milostivirii divine, care a umplut de daruri lunga viață a Preafericitului Lucian, petrecută în slujba Evangheliei și în deplină loialitate față de Biserică.

Cu trecerea anilor, este tot mai evidentă elocvența mărturiei în Cristos a Excelenței Sale Mureșan, în special în timpul comunismului, regim ateu și totalitar, care a produs multe suferințe Bisericii martire greco-catolice. E mereu motiv de consolare pentru catolicii din România și chiar din lume să constate că persoane precum dragul nostru Arhiepiscop Major, în mărturia sa neînfricată din timpul persecuției comuniste, au știut să-și păstreze integritatea credinței greco-catolice și fidelitatea față de Sfântul Părinte.

Pentru toate acestea, dorim să-i mulțumim fervent pentru strălucitorul său exemplu de dragoste pentru Domnul și Biserica Sa, care l-a condus să reziste oricărei încercări, făcând din el un stimulant punct de referință pentru catolicii din Blaj și din toată această dragă națiune. Ne recunoaștem datori în fața mărturiei Sale și Îi transmit cele mai calde și fraterne urări cu ocazia zilei sale de naștere.

Nunțiul Apostolic din România dorește să transmită faptul că, cu ocazia aniversării a 80 de ani de la nașterea Preafericitului Lucian Mureșan, Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea pune persoana Sa și orice dorință a Sa sub protecția Maicii Domnului, și, din inimă, o Binecuvântare Apostolică, care se extinde de bunăvoie și asupra eparhiei Făgărașului și Albei Iulii și a tuturor credincioșilor greco-catolici din acest iubit ținut.

Francisco-Javier Lozano
Nunțiu Apostolic

Întru mulți și fericiți ani, Preafericite Părinte Lucian! La aniversarea a 80 de ani

Mă consider unul dintre cei mai apropiați colaboratori ai Preafericitului Lucian Mureșan, de-a lungul vieții sale și al idealului comun în slujba Bisericii lui Cristos, ajuns acum la patriarhala vârstă de 80 de ani.

Idealurile noastre, încă din copilărie, au parcurs același drum, spre atingerea aceluiași scop: „Mărirea lui Dumnezeu și a Bisericii Sale” și pentru mântuirea sufletelor noastre și a celor încredințați nouă. Întrucât sunt mai tânăr cu câțiva ani decât Preafericirea Sa, aș putea să spun că a avut o contribuție foarte importantă la formarea mea, fiind pentru mine ca un adevărat îndrumător spiritual, moral și intelectual („director spiritual”, cum se spune în Biserică).

Privind în urmă, constatăm cu mare bucurie adevăratele realizări care s-au succedat de-a lungul celor opt decenii de viață. Aceste realizări nu sunt altceva decât „Sămânța Cuvântului lui Dumnezeu”, care a căzut în pământ bun și a dat roade îmbelșugate. Roadele de care ne bucurăm acum au fost la început doar speranță în ajutorul lui Dumnezeu Atotputernicul, dar acea speranță a devenit realitate, a devenit credință. Putem spune și noi, împreună cu Fericitul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea, că „am trecut pragul speranței”.

Îmi aduc aminte cu multă bucurie de frumoasele scrisori pe care mi le trimitea din armată, iar mai târziu de scrisorile pe care mi le trimitea

ca student teolog, de la Alba Iulia. Toate acestea erau un îndemn de a continua drumul spre sfințenie și spre sfânta Preoție. Unele din aceste scrisori le-am dat să le citească și colegii mei de serviciu din laboratorul de chimie al Uzinei de Plumb Ferneziu – Baia Mare, inginer Victoria Pașca (primul inginer femeie din România, călugăriță din Congregația Maicii Domnului cu numele de călugărie „Sora Cornelia”). Citind frumoasele îndemnuri din aceste scrisori, sora Cornelia mi-a spus să păstrez legătura spirituală cu acest coleg de teologie, care mă îndemna spre idealuri sfinte, spre perfecțiune.

De-a lungul vieții mele, Dumnezeu mi-a hărăzit să întâlnesc mulți oameni de o înaltă sfințenie: oameni de știință, oameni cu experiență în mărturisirea credinței, oameni ieșiți din închisori, ca mărturisitori ai credinței. Unii dintre ei au trecut deja pragul acestei vieți în faimă de sfințenie. Ei au primit daruri spirituale extraordinare de la Spiritul Sfânt pentru binele general al Bisericii, dar și pentru binele comunităților și al lor personal. Printre aceștia îi găsim pe episcopii martiri și mărturisitori ai Bisericii noastre, pe numeroși clerici, religioși și laici. Toți aceștia sunt persoane cu haruri speciale date de Spiritul Sfânt.

Făcând o scurtă trecere în revistă a vieții Preafericitului Lucian, îmi permit să constat și aici același har, lucrarea Spiritului Sfânt, care se reflectă în Biserica lui Cristos în general, în Biserica Română Unită, Greco-Catolică, în special:

- A rămas consecvent pe calea vocației Sfintei Preoții în vremurile cele mai grele ale persecuției comuniste, când Biserica Română Unită a fost desființată (1948-1989);

- A avut o influență pozitivă asupra celor din jur, tineri sau vârstnici, ajutându-i să nu-și piardă credința;

- Activitatea sa pastorală, chiar când era doar laic (până în anul 1964) a dat roade îmbelșugate;

- După eliberarea episcopilor din închisori, prin amnistia generală din anul 1964, visul de a deveni preot s-a împlinit la 19 decembrie 1964, când a fost hirotonit în clandestinitate preot, de către Episcopul de Maramureș Dr. Ioan Dragomir;

- Din 1964 până în 1990, adică vreme de 26 de ani, a desfășurat activitate pastorală clericală în clandestinitate, până la reînvierea Bisericii Române Unite;

- A condus destinele Diecezei de Maramureș, după trecerea în eternitate a episcopului Ioan Dragomir (1905-1985), în calitate de *Ordinarius*, iar de la 27 mai 1990, devine Episcop al Diecezei de

Maramureș. Ceremonia consacării Sale ca Episcop a avut loc la Baia Mare, la Monumentul Ostașului Român de pe Câmpia Tineretului, în cadrul Sfintei Liturghii pontificate de către Mitropolitul Alexandru Todea, iar co-consacratori au fost Excelența Sa Arhiepiscopul Guido del Mestri, delegatul papal, și P.S. Ioan Ploscaru, Episcop de Lugoj. În funcția de Episcop de Maramureș – în libertate – a pus bazele activității pastorale. Astfel, s-a deschis în premieră la Baia Mare Institutul Teologic de grad universitar, care a deschis anul universitar 1990-1991 cu 70 de studenți la cursurile de zi și 20 la cursuri fără frecvență. Tot aici, la cursurile cu durata de patru ani din cadrul Facultății de Teologie Didactică-Catehetică, au început să studieze 89 de tineri și tinere care vor preda mai apoi copiilor și elevilor educație moral-religioasă în cadrul orelor de religie. În anul 1991 – așa cum a rămas în amintirea multora dintre noi – a avut loc primul concert de colinde susținut la Teatrul Municipal din Baia Mare de un grup de 80 de studenți teologi greco-catolici, eveniment care a dat și el un semn al reînvierii Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică. Mai sunt de amintit aici, cu referire la aceeași perioadă din viața și activitatea Preafericirii Sale, numeroasele vizite pastorale în parohiile nou înființate, sfințirea a numeroase amplasamente pentru construire de biserici, încadrarea în muncă a numeroși preoți și stăruința pe lângă Secretariatul de Stat pentru Culte de la București în vedere obținerii de posturi pentru personalul clerical și, nu în ultimul rând, activitatea susținută pentru intrarea în normalitate a Bisericii Greco-Catolice, reînviată;

- În 1994 ajunge în fruntea Bisericii Române Unite, ca arhiepiscop și Mitropolit la Blaj;

- la 16 decembrie 2005, prin ridicarea Bisericii Române Unite la rangul de Arhiepiscopie majoră de către Papa Benedict al XVI-lea, devine primul Preafericit, primul Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite, având atribuțiuni patriarhale, conform Dreptului canonic al Bisericilor Catolice Orientale (CCEO);

- Acestea sunt doar câteva repere din bogatele haruri și împliniri ale Preafericitului Lucian. Mai amintim aici că în anul 1999, cu ocazia vizitei Sfântului Părinte Papa Ioan Paul al II-lea la București, a concelebrat Sfânta Liturghie Greco-Catolică în limba română, în Catedrala „Sfântul Iosif” din București;

- În anul jubiliar 2000 s-a implicat în organizarea pelerinajului național la Roma, pelerinaj care a culminat cu Sfânta Liturghie concelebrată cu Sfântul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea, în bazilica

„Sfântul Petru”, cu participarea câtorva mii de pelerini români. Cu ajutorul Sfântului Scaun, tot în anul 2000, reușește reeditarea „Bibliei de la Blaj”, la 205 ani de la apariția acesteia;

- După cei 40 de ani de persecuție, în ciuda multor restricții, Biserica Română Unită s-a dezvoltat în mod providențial de-a lungul celor 18 ani de când în fruntea ei, la Blaj, se găsește Preafericitul Lucian: au avut loc consacrări de episcopi, numeroase hirotoniri de preoți, construcții de biserici, deschideri de noi parohii, dezvoltarea activității misionar-ecumenice a Bisericii, implicarea Bisericii noastre în soluționarea unor aspecte sociale etc.

Așa cum am spus mai sus, viața noastră a fost o împletire de evenimente, atât de bucurie cât și de așa-zise insuccese. Aș dori să prezint doar câteva din aceste evenimente personale:

- Suntem consăteni și rude prin alianță. Am trăit împreună întreaga perioadă a persecuției Bisericii Române Unite, dar ne-am bucurat foarte mult de reînvierea ei;

- În anul universitar 1957-1958 eu am fost dat afară de la Seminarul Romano-Catolic din Iași, iar Preafericitul Lucian a fost dat afară din Seminarul Romano-Catolic din Alba Iulia, în cel de-al patrulea an de studii;

- Preafericitul Lucian era tehnician principal la Consiliul Județean Maramureș, iar eu eram tehnician principal la IMMUM Baia Mare;

- Amândoi nutream dorința de a deveni preoți și ne-am dedicat viața lui Cristos și Bisericii Sale;

- În anul 1964, devine preot în clandestinitate, iar eu am devenit preot în clandestinitate în anul 1965, slujind Biserica în condițiile existente atunci;

- În 1990 P.F. Lucian devine Episcop de Maramureș iar eu am devenit Vicar General al Episcopiei de Maramureș;

- În 1994 P.S. Lucian devine Arhiepiscop și Mitropolit la Blaj iar eu am fost numit de Sfântul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea Episcop de Lugoj, Episcopie sufragană Blajului. Astfel activitatea noastră pentru Biserica Română Unită are același ideal, dar de pe poziții diferite, ca răspundere.

Scopul comun al vieții noastre, și acum, ca și pe parcursul anilor, nu este altul decât să corespundem chemării lui Cristos, să dăm mărturie de credință în Cristos cel Înviat, așa cum au făcut martirii Bisericii, să conducem poporul lui Dumnezeu la mântuire, să dăm mărturie despre Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Biserică aflată

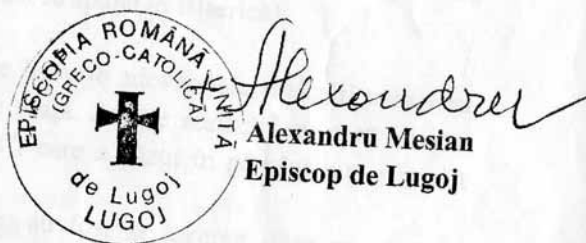
continuu sub asistența Spiritului Sfânt și a Miresei Sala, Preacurata Fecioară Maria.

Ierarhul, Clerul, Persoanele consacrate și credincioșii Diecezei Noastre de Lugoj, uniți cu toți cei care îl sărbătoresc, în aceste zile, pe Preafericitul Părinte Lucian aduc mulțumiri lui Isus Cristos, Întemeietorul Bisericii, pentru toate darurile acordate, atât personal, cât și Bisericii.

Rugăm pe Atotputernicul Dumnezeu, prin Preacurata fecioară Maria, să dăruiască Preafericirii Sale deplină sănătate, multe haruri cerești, bucurii, pentru a conduce mai departe turma încredințată păstoririi Sale.

Întru mulți și fericiți ani, Preafericite Părinte Lucian!

Lugoj, 23 mai 2011

Preafericitul Lucian - un semn în lume

Preafericitul Părinte Lucian Mureșan este Arhiepiscopul Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice, demnitate eclesiastică care desemnează funcția de „întâistătător” al Bisericii și care deține pentru Biserica Greco-Catolică prerogativele canonice acordate Patriarhului.

S-a născut la data de 23 mai 1931 în comuna Iriza, devenită la ora actuală cartierul Ferneziu din Municipiul Baia Mare, al zecelea din cei doisprezece copii ai lui Petru Mureșan și Mariei, născută Breban. Încă din copilărie a fost educat în frica de Dumnezeu și respectul pentru valorile creștine, fiind inițiat în tainele creștine în Biserica Română Unită. A simțit chemarea spre preoție încă din tinerețe și a dorit să se pregătească pentru această slujire, însă

vicisitudinile istoriei recente aveau să îl pună la încercare. După absolvirea cursurilor primare (1938-1944) și a cursurilor în cadrul Liceului Gheorghe Șincai (1944-1948). Scoaterea în afara legii a Bisericii Române Unite în anul 1948 i-a schimbat și parcursul școlar, fără a-i micșora dorința de a deveni preot. Între 1948 și 1951 a urmat cursurile unei școli profesionale de prelucrare a lemnului și de fabricare a mobilei, încheindu-și studiile liceale prin cursuri la forma de învățământ fără frecvență.

Între anii 1951-1954 și-a satisfăcut stagiul militar, trecând prin mai multe unități de aviație și garnizoane, în anul 1953 fiind mutat, după obiceiul timpului aplicat la toți cei care se puteau opune sistemului dictatorial, la un detașament de muncă tocmai datorită apartenenței la Biserica greco-catolică română. După terminarea serviciului militar s-a angajat și a lucrat în diferite locuri, ținând legătura cu ierarhia Bisericii aflate atunci în catacombe.

În anul 1955 s-a ivit prilejul de a studia oficial teologia: la sugestia Episcopului Iuliu Hossu și cu acordul Episcopului Alexandru Rusu, aflați cu domiciliul forțat la Curtea de Argeș, împreună cu părintele Silvestru Augustin Prunduș și alți preoți activi din rezistență s-a luat hotărârea pregătirii unor clerici greco-catolici și a hirotonirii acestora pentru a se asigura continuitatea și în această perioadă de persecuție. Astfel, tânărul Lucian Mureșan împreună cu alți patru colegi, devenea seminarist la Institutul Teologic Romano-Catolic din Alba Iulia, cu acest proiect fiind de acord și Episcopul Márton Áron, acesta proaspăt eliberat de autoritățile comuniste. Ajuns în anul IV de studii, la intervenția Securității, Departamentul Cultelor a sesizat cauza Institutului Romano-Catolic, ca urmare Lucian Mureșan și Pantelimon Aștelean erau exmatriculați și obligați să părăsească Alba Iulia în 24 de ore. Urmărit de Securitate, a fost supus presiunilor numai pentru că era credincios și dorea să slujească ca preot în Biserica lui Cristos. I-au fost respinse cererile de angajare depuse la instituțiile miniere și de construcții, fiind acceptat în cele din urmă ca muncitor necalificat la cariera de piatră Limpedia din Ferneziu, unde a lucrat timp de zece ani, pentru a se muta în cele din urmă la Direcția Județeană de Drumuri și Poduri, de unde se va pensiona în anul 1990.

În această perioadă (1959-1964) și-a continuat pregătirea teologică în clandestinitate, urmând cursurile organizate de preoții profesori din fostele Academii Teologice care erau în libertate după

anii de pușcărie. După ce a fost examinat și s-a constatat nivelul de pregătire, după Decretul de grațiere a Episcopilor aflați în închisoare (1964), la data de 19 decembrie 1964, era hirotonit prin punerea mâinilor Episcopului Dr. Ioan Dragomir. Părintele Lucian și-a început activitatea de preot în clandestinitate, ocupându-se mai ales de pastorația tinerilor și de vocațiile la preoție care cereau angajare și un adevărat eroism în situația persecuțiilor la care greco-catolicii erau supuși. Multe au fost nopțile, în această perioadă, când a făcut cateheze sau a spovedit și celebrat Sfânta Liturghie, prin satele Maramureșului, a Țării Oașului și a Sighetului, până la epuizare pentru ca a doua zi să meargă la lucru. În acele momente și în acele locuri l-a purtat pe Hristos credincioșilor noștri în clandestinitate cu teama urmării permanente de către securiști pentru vina de a fi preot greco-catolic. Ei, securiștii, au crezut că-l vor reduce la tăcere prin intimidări și spaima dar nu au reușit pentru că „moroșanul – Părintele Lucian” era de o dârzenie blândă care nu poate fi clintită de nici o vicisitudine și avea speranța zidită pe stânca credinței părinților și pe iubirea martirică a preoților și episcopilor greco-catolici morți prin pușcăriile comuniste și pe la canal.

La data de 25 aprilie 1985 Preasfințitul Dragomir trecea la Domnului, destinele Eparhiei Maramureșului fiind preluate de părintele Lucian Mureșan, care va începe oficial administrarea destinelor credincioșilor greco-catolici prin jurisdicția care i-a fost acordată de către Înalt Preasfințitul Alexandru Todea în august 1986. Revoluția din anul 1989 l-a găsit în această situație, conducând din punct de vedere administrativ Eparhia de Maramureș în calitate de *ordinarius*. A fost numit Episcop în martie 1990 și hirotonit la data de 27 mai a aceluiași an, la Statuia Soldatului din Baia Mare, împreună cu Vasile Hossu care devenea Episcop de Oradea Mare.

Vremuri noi: Episcopia Maramureșului renăștea din propria cenușă în termeni prozaici dar, renăștea din martiriul și suferința, din arderea de tot a „sfinților noștri” morți pentru demnitate și libertatea credinței, morți pentru iubirea de neam și de grai, morți pentru că au știut să accepte martiriul în numele unei Biserici și al unui popor. Cel care ținea frâiele acestei renașteri a Episcopiei, pe această sfântă moștenire, a fost tocmai Preasfințitul Lucian.

S-a înființat Institutul Teologic de grad Universitar din Baia Mare, care își începea activitatea în anul universitar 1990-1991 cu 70 de studenți la cursuri de zi și 20 la fără frecvență, pregătindu-se

În același timp și 89 de tineri și tinere ca profesori de religie și cateheți. S-au deschis pe rând parohiile, s-a început construcția de noi biserici, s-au sfințit preoți – toate cu binecuvântarea arhierelui care a rămas cu aceeași figură blândă dar fermă, disponibilă dar tenace în lucrarea pe care Domnul i-o încredințase.

După ce Eminența Sa Cardinal Alexandru Todea s-a retras din motive de sănătate, la data de 4 iulie 1994 Papa Ioan Paul al II-lea l-a numit pe Preasfințitul Lucian Mureșan în funcția de Mitropolit al Bisericii Române Unite, ridicându-l la rangul de Arhiepiscop de Alba Iulia și Făgăraș, fiind instalat la Blaj la data de 27 august 1994. Astfel, Înalt Preasfințitul Lucian și-a început activitatea de păstor al Bisericii Române Unite cu Roma. O nouă cruce, o nouă responsabilitate, noi gânduri și frământări pentru binele aceleiași Biserici pe care o iubea cu desăvârșire. În această calitate a deținut președinția Conferinței Episcopilor Catolici din România în mai multe rânduri din 1998 încoace iar din 26 august 2003 a devenit membru al Congregației pentru Bisericile Orientale.

La data de 16 decembrie 2005 Papa Benedict al XVI-lea, prin Bula *Ad totius Dominici gregis* a ridicat Biserica Română Unită cu Roma, care până atunci era organizată ca o Biserică Mitropolitană *sui iuris*, la rangul de Biserică Arhiepiscopală Majoră, un proces care a condus la reorganizarea conducerii Bisericii conform tradiției Răsăritului creștin, instaurându-se sinodalitatea și modul specific de organizare al unei Biserici de drept patriarhal. Cu acest prilej Preafericitul Lucian Mureșan a fost întronizat ca Arhiepiscop Major în prezența Excelenței Sale Cardinal Ignățiu Moussa Daoud, Prefectul Congregației pentru Bisericile Orientale, și a Nunțului Apostolic în România, Monseniorul Jean-Claude Perisset.

Sub păstorirea Preafericirii Sale, la Blaj s-au desfășurat lucrările de restaurare a Catedralei Sfânta Treime (1994), s-a redeschis tipografia și editura „Buna Vestire”, s-au hirotonit episcopii din Biserica noastră, s-au deschis lucrările procesului de canonizare a Episcopilor martiri (1997), au fost aduse în țară rămășițele pământești ale Episcopului Inochentie Micu care din anul 1997 se odihnește în catedrala din Blaj, pe care a ctitorit-o, și a participat alături de întregul episcopat român la vizita Papei Ioan Paul al II-lea în România între 7-9 mai 1999. La acestea se adaugă numeroase realizări pastorale la nivelul Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Făgăraș sau care privesc întreaga Biserică, reprezentând țara noastră la Sinodul Episcopilor Europeni

(2005). A sprijinit editarea multor cărți de teologie sau literatură spirituală, în anul 2000, cu sprijinul personal al Papei Ioan Paul al II-lea, lansându-se Biblia de la Blaj, reeditată la 205 ani de la apariție, a făcut nenumărate vizite pastorale și a susținut activitatea învățământului teologic și organizarea mai multor manifestări științifice care au avut loc la Blaj cu diferite ocazii și comemorări istorice.

Preafericitul Lucian a ajuns la 80 de ani. A rămas omul pe care l-am cunoscut atunci când Preasfințitul Todea, înainte de 1989, mă mai ducea pe la Baia Mare. Nu pot să spun exact când l-am întâlnit prima dată dar, de-a lungul anilor rugându-ne sau lucrând împreună, am văzut în fața mea un om adevărat, de mare caracter, cu un echilibru desăvârșit, destul de scump la vorbă dar tenace în lucrul început - un om cu care se poate lucra foarte bine și care-ți dă aripi. Am văzut în fața mea un preot cu un suflet curat ca lacrima și un episcop ascultător, nu grabnic la mânie ci drept și bun care întotdeauna caută numai și numai binele credincioșilor și al Bisericii.

Viața sa dedicată slujirii Bisericii, eroismul căutării lui Dumnezeu și implicarea în viața de credință din perioada persecuțiilor, modestia și blândețea pastorală, sunt o pildă vie pentru toți cei care caută în lume un semn vizibil al prezenței valorilor creștine și a lui Dumnezeu. Da, Preafericitul Lucian este un semn!

Virgil Bercea
Episcop de Oradea

Întru mulți ani, Preafericite Părinte Lucian!

„Mulți au dorit să vadă ce vedeți voi și n-au văzut, și să audă ce auziți voi și n-au auzit!”, le spune Isus într-un moment de bucurie apostolilor. În acest citat preluat din gura lui Isus se încadrează Preafericitul Lucian aniversând 80 de ani și cei care îl sărbătorim, deopotrivă. Mai tânăr cu zece ani buni decât P.F. Lucian, ne cunoaștem, și nu oricum, de când mă știu. În cartea mea de rugăciuni păstrez o iconiță datată din 1956, pe care mi-a trimis-o de la Alba Iulia pe când era acolo student la teologie. Aveam pe atunci doar 14 ani.

Chiar dacă suntem din aceeași localitate, care prin personalitatea P.F. Lucian capătă rezonanță – Ferneziu –, chiar dacă suntem rudenii prin alianță, nu acestea sun bazele principale ale strânselor noastre legături. Ceea ce a făcut să rodească între noi o prietenie strânsă și durabilă a fost idealul nostru comun de a apăra și promova valorile Bisericii Greco-Catolice în cea mai neagră și mai pesimistă perioadă a existenței acestei „Perle a neamului românesc” și „Giuvaier al Bisericii lui Cristos”, Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică. Dată fiind diferența de vârstă, este limpede că aceste idealuri mai întâi mi le-am însușit, pentru ca apoi să pot căra și eu „câte o cărămidă” la ceea ce se putea face în acele vremuri și în cele care au urmat.

Perioada de după eliberarea din armată a lui Lucian și până în toamna anului 1955, când a plecat la Teologie la Alba Iulia, o re trăiesc amintindu-mi în principal participarea la toate liturgiile și devoțiunile de la Capela Romano-Catolică Ferneziu – Lunci. Acolo, un grup numeros (15-20 de tineri), toți greco-catolici, între care Lucian era cel mai mare, iar eu printre cei mai mici, gravitam în jurul preotului romano-catolic Toma Gheorghe. Prin zâmbetul său, preotul acesta te făcea să regreti că trebuie să pleci, oricât ai fi stat în preajma lui. Recomandarea pentru Seminarul Teologic de la Alba Iulia, în 1955, a celui care astăzi este P.F. Lucian de la Blaj, presupun că a făcut-o chiar pâr. Toma.

După plecarea lui Lucian la Teologie, în toamna anului 1955, eu tot timpul aveam impresia că trăiesc într-o altă lume, într-o lume nouă, într-o lume plină de speranțe și chiar o lume plină de bucurie.

Vacanța teologului Lucian, care după câte îmi amintesc, era una singură pe an, vara, și aceasta destul de scurtă, era ceva magnific. Văzându-l pe stradă îmbrăcat în reverendă și mergând alături de el, mi se părea că vine de pe altă lume. Să fii mic și să ți se dea importanță de către unul mare este o experiență mai rară. Prin teologul Lucian Mureșan, am avut privilegiul să-l cunosc pe un alt teolog, poate cel mai bun prieten al P.F. Lucian, Pantelimon Aștilean, cunoscut între prieteni Pintea, cu care de asemenea am legat o strânsă prietenie.

Ca într-un vis frumos care se sfârșește brusc, pe când Lucian era în al patrulea an de studii, ne-am trezit dintr-o dată că, printr-un ordin al Departamentului Cultelor de la București, a fost trimis acasă și obligat să întrerupă studiile, odată cu ceilalți câțiva români greco-

catolici aflați în aceeași situație. În acel moment, în sufletul meu cred că au început să se dezvolte un fel de „anticorpi”, iar vremurile care au urmat au tot stimulat dezvoltarea acestor „anticorpi”. Cum o nenorocire, zice-se, „că nu vine niciodată singură”, la mai puțin de un an de când Lucian a fost obligat să întrerupă studiile, a murit, într-un accident groaznic, Nicolae, fratele meu, la 26 ani, aspirând și el la preoție și mai apropiat ca vârstă de Lucian. Această tragedie a sudat și mai tare legăturile noastre în urmărirea marelui ideal. Îmi sunt încă vii în amintire excursiile, mai ales pe muntele Igniș, din programul cărora nu lipsea niciodată Rozarul, paraclisul și minunatele cântece religioase de răsunat codrul pentru că acolo știam că nimeni nu ne poate opri.

În perioada 1963-1965 eu am satisfăcut stagiul militar. Tocmai în această perioadă s-au petrecut lucruri extraordinare. Am luat cunoștință despre o parte din aceste lucruri extraordinare tocmai la „lecțiile politice”, în armată, pentru că m-am instruit la Rachete operative tactice și am participat în două rânduri în, 1964 și 1965, la exerciții militare în Stepa Kalmucă (U.R.S.S.). În 1964, după eliberarea așa-zisilor „deținuți politici”, în armată am primit indicativul „Cărarea” și vreo două săptămâni n-am avut voie să ieșim din cazarmă nici măcar pe platoul de adunare. Singurii soldați care puteau fi văzuți din exterior erau cei care făceau pază pe lângă gardul unității. În rest, activitatea militarilor era numai la sală, în principal „lecții politice”. După eliberare, în 1965, sau „lăsare la vatră”, cum trebuia să spunem oficial, am înțeles și mai bine sensul consemnului sau al indicativului „Cărarea” din 1964. Printre așa-ziii „deținuți politici” eliberați din închisori în 1964 s-au găsit și câțiva supraviețuitori dintre episcopii greco-catolici. „Lăsat la vatră”, maturizat la propriu și la figurat după doi ani de armată, am fost printre foarte puținii căruia i s-a adus la cunoștință că Lucian, Pinteș și Alexandru au fost deja hirotoniți preoți. Abia acum înțelegeam perfect că indicativul „Cărarea” din 1964 se profila ca „Drum” în 1965.

Visul, care părea la un moment dat că s-a spulberat, avea acum un contur real. În cercul din care făceam parte, Lucian ocupa mereu poziția centrală. Pentru ca taina să fie bine ascunsă, în conversațiile particulare, cât și în cele publice, nu puteam să mă adresez decât la persoana a doua. Acasă, cu fratele meu Alexandru, participam zilnic la Sfânta Liturghie celebrată de el cu ușa încuiată, în camera noastră. Vreme destul de îndelungată, nici părinții n-au aflat taina. Noi ne

întâlneam cel puțin duminica, dar și în zilele de peste săptămână, uneori. Luam cunoștință, cu ocazia acestor întâlniri și discuții, care sunt evoluțiile la Cluj, la Blaj, la Reghin, la Oradea, la Lugoj. Pinteaa de la Cluj își făcea apariția frecvent printre noi. Prin bunăvoința și încrederea lor, eu aveam acces la toate aceste informații și mișcări care se produceau în clandestinitatea Bisericii Greco-Catolice.

După numai un an, în 1966, eu am plecat ca student la București. Legăturile mele cu „Lucian” au rămas și după aceea la fel de strânse. Am purtat corespondență în toți cei cinci ani cât am fost în București direct, prin fratele meu, Alexandru, sau prin Pinteaa. „Lucian” și „Pinteaa” stabiliseră în cei patru ani de Teologie la Alba Iulia legături cu majoritatea preoților romano-catolici nu numai din Ardeal, ci și cu cei români de la Iași și București.

În prima mea vacanță de vară, în 1967, împreună cu „Lucian și Pinteaa”, am luat parte la exerciții spirituale într-o parohie romano-catolică lângă Arad, la Simand, unde parohul local, „Pater Pius” (Pius Hoffman) ne-a condus exercițiile spirituale. În aceeași vară, împreună cu cei doi, l-am căutat și l-am întâlnit pe cardinalul Iuliu Hossu la Căldărușani, unde se afla în „Domiciliu obligatoriu”. Tot prin favoarea oferită de cei doi, „Lucian și Pinteaa”, l-am putut întâlni pe episcopul Márton Aron, aflat și el în „Domiciliu obligatoriu” la propria sa reședință din Alba Iulia. Episcopul Márton Aron avea o dragoste deosebită pentru foștii săi studenți expulzați din seminar cu brutalitate de autoritățile comuniste. Episcopul Márton Aron împărtășea alături de noi bucuria hirotonirii în secret a foștilor săi studenți, chiar dacă asupra faptului trebuia păstrată încă multă tăcere.

În mod firesc, relațiile foarte strânse cu „Lucian” și cu mediul clandestin al Bisericii Greco-Catolice în care se afla încorporat deplin și fratele meu Alexandru, hirotonit la doar câteva luni după Lucian, îmi puneam și îmi puneau problema de a deveni și eu preot. Încă din ultimii ani de studenție la Politehnică, începusem studiul manualelor de teologie, iar în anul 1973 deveneam și eu preot greco-catolic în clandestinitate. De acum, colaborarea noastră intra pe un plan superior.

O lungă perioadă de timp, după 1973, perioadă care s-a prelungit până în 1994, când P.S. Lucian, episcop al Maramureșului, a devenit Î.P.S. Lucian al Blajului, viața și acțiunile noastre au fost atât de strânse și atât de conjugate, încât era inevitabil ca unul să întreprindă ceva fără a-i implica pe ceilalți doi. După ce și eu am devenit preot,

rigoarea privind păstrarea secretului asupra calității de preot a tot scăzut și, ca în principiul vaselor comunicante, acțiunile pastorației clandestine au tot crescut, până când securitatea aflase aproape tot despre acțiunile noastre clandestine.

Căderea comunismului în decembrie 1989 și re-legalizarea Bisericii Greco-Catolice ne-a proiectat în prim-planul tuturor acțiunilor Bisericii Greco-Catolice. În ianuarie 1990 am organizat prima celebrare liturgică la Casa de Cultură din Baia Mare și am avut primele întâlniri cu delegația Vaticanului condusă de Cardinalul Cuolassono. În februarie 1990 am dus tratative fără rezultat cu frații ortodocși și am început celebrările duminicale la Statuia Ostașului Român. În martie 1990 ne-am întâlnit toți trei la Cluj cu delegatul Sfântului Scaun care în scurt timp a devenit Nunțiu Apostolic în România, Excelența Sa John Bukovski. Cu această ocazie s-au purtat discuțiile privind promovarea preotului Lucian Mureșan ca Episcop al Maramureșului. De îndată ce aceste aranjamente s-au făcut sub Secret Pontifical, până la aducerea în public prin mass-media, „Lucian” și-a și exprimat opțiunea ca Alexandru Mesian să fie Vicar general, iar mie mi-a încredințat misiunea de a mă ocupa de deschiderea unui Seminar teologic la Baia Mare.

În luna Mai 1990, la Statuia Ostașului Român din Baia Mare au fost consacrați doi episcopi: Lucian Mureșan pentru Dieceza Maramureșului și Vasile Hossu pentru Dieceza de Oradea. A doua sau a treia zi după ceremonia de la Statuia Ostașului Român, m-am regăsit cu P.S. Lucian la secția Cardiologie a Spitalului Județean Maramureș și unul și altul cu simptome de preinfarct. După 21 de ani, se cade să aducem mulțumiri Dr. Dan Dărăban și Dr. Ion Mețianu, care în vreo două săptămâni ne-au pus pe picioare.

În decembrie 1990, primul seminar greco-catolic din țară își începea activitatea tocmai la Baia Mare, cu un număr de peste 70 de studenți,.

Majoritatea parohiilor care astăzi funcționează în Dieceza Maramureșului au fost deschise în acei primi ani și majoritatea preoților care le conduc astăzi s-au format sub pastorația Preasfințitului Lucian.

Eu cred cu toată tăria că la baza promovării pe înalta funcție de Mitropolit de Blaj în 1994 și apoi Arhiepiscop Major în 2005, au stat atât calitățile personale ale Episcopului Lucian Mureșan, cât și realizările spectaculoase obținute în cei patru ani la Baia Mare prin deschiderea de parohii, construcția de biserici, formarea clerului, vizitele pastorale în parohii, și, de asemenea, pe șantierele unde se construiau biserici.

La an aniversar, vă recomand, Preafericite Părinte Lucian, ocrotirii Preacuratei Fecioare Maria, tocmai în luna Mai și îl rog pe Bunul Dumnezeu să Vă copleșească cu harurile Sale pentru binele mult pe care L-ați făcut și pentru dragostea pe care mi-ați dovedit-o mereu.

Preot Simion MESAROȘ

Un gând de recunoștință al unui dascăl al Blajului

Preafericitul Lucian Mureșan, coborâtor din mândra și voievodala Țară a Maramureșului, a devenit din 1994 – vrednicul păstor al Arhidiecezei de Alba Iulia și Făgăraș a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică; s-a adăugat astfel în scaunul mitropolitan al Blajului, altor vrednici ierarhi, cu obârșie în aceeași legendară țară istorică – lui Atanasie Rednic din Giuleștii Maramureșului, neînfricatului, dârzului Grigore Maior, pe care istoricii îl aseamănă cu Inocențiu Micu Klein, din Sărvăzel, - dar și al mureșeanului Alexandru Rusu, - care, ajuns primul episcop al Maramureșului, de unde, în anii grei ai celui de – Al Doilea Război Mondial și ai începutului de instaurare a ateismului comunist, a fost ales Mitropolit al Blajului, fără să fie recunoscut însă de oficialitățile regimului de atunci, și-a sfârșit existența pământească în sinistra închisoare a Gherlei.

Preafericitul Lucian a urmat în scaunul Mitropoliei Unite cu Roma (Greco-Catolică), Eminenței Sale, Cardinalul Alexandru Todea, de veșnic binecuvântată memorie, fiind pe drept cuvânt numit – Reîntemeietorul - și într-o ordine firească Arhiepiscopul Major de astăzi – Continuatorul.

Ca toți arhieriei Blajului, Preafericirea Sa – a văzut în Blaj – o sacră triadă – Biserică - Școală – Națiune . N-a fost moment aniversar sau comemorativ în care Cuvântul Preafericirii Sale să nu răsune cu sacerdotală solemnitate spre glorificarea școlilor Blajului, la 250 de ani de la întemeiere, la comemorarea centenarului P.S. Ioan

Suciu, înmormântat în cimitirul fără cruci din Sighetul Marmației, la înmormântarea lui Corneliu Coposu, la aducerea în țară a osemintelor lui Inocențiu Micu Klein, și așezate în Catedrală, la a cărei temelie, El „a pus prima piatră”, la înălțarea la cele veșnice a Cardinalului Todea, la aniversarea a 140 de ani de la popasul eminescian la Blaj. Spre bucuria noastră aceste alocuțiuni au apărut fie ca prefețe sau cuvinte de binecuvântare la unele cărți, fie în paginile „Unirii”, publicația Mitropoliei blăjene, de unde Preafericirea Sa ne adresează lunar, un ziditor de suflete „cuvânt al arhipăstorului”.

La aniversarea unui pătrar de mileniu de la întemeierea școlilor Blajului, PF.Lucian, prefațând cartea Școlile Blajului – izvor de haruri, sublinia rostul educativ al sărbătorilor aniversare: „Momentele aniversare trebuie să fie prilej de învățăminte. Evocarea școlilor Blajului, a meritelor sale, trebuie să depășească retorica festivistă și nerodnică și să insufle pe dascălii și școlarii Blajului la adevărul profetic rostit de Mircea Eliade că <făclia aprinsă la Blaj acum 200 de ani n-a mai putut fi stinsă de atunci și nici nu se va stinge vreodată. Episcopul Inochentie Micu n-a trecut-o numai în mâinile vrednicului său urmaș, Petru Pavel Aron, el a încredințat-o sutelor și miilor de tineri ardeleni care au învățat de atunci în școlile Blajului>. După spusa frumoasă a lui Nicolae Iorga, spiritul episcopului întemeietor de școală românească la Blaj, Petru Pavel Aron, veghează neconținut la creșterea și bunăstarea acestor <izvoare de haruri>: <învățați bine, tinerilor din școlile Blajului. Vlădica întemeierii vă vede!> Îndemn la care am alătura și pe acela atât de potrivit în acest moment de cinstire a marilor ierarhi, ctitori de școală blăjeană și a dascălilor Blajului – al Sf. Apostol Pavel: „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, cari v-au vestit cuvântul lui Dumnezeu, și privind la sfârșitul vieții lor, să le urmați credința” (Evrei,13,7) [v. Școlile Blajului – izvor de haruri, Editura „Buna Vestire”, Blaj, 2004, p. 6]. Cu ocazia revenirii în pământul sfânt al Blajului a Episcopului întemeietor, unde „așteaptă învierea cea de obște” s-a tipărit la Fundația Culturală Română, în două volume, cartea profesorului Francisc Pall, despre Exilul la Roma, al vlădicului blăjean, care se deschide cu un „Cuvânt de mulțumire și

binecuvântare” al P.F. Lucian. Vorbind despre scrisorile din exil ale lui Inocențiu Micu-Klein, Preafericirea Sa are cuvinte absolut memorabile, cum de puține ori, s-au rostit despre acest episcop-voievod: „Între precursorii Unirii naționale de la 1 Decembrie 1918, Inocențiu ar merita așezat în istorie lângă Mihai Viteazul. Iar cuvintele sale dintr-o cunoscută și mereu citată epistolă, care a plăcut atât de mult lui Blaga <nu poți învia cu adevărat decât în pământul patriei> - rămân cea mai mișcătoare profesiune de credință a unui patriot din întreaga literatură epistolară românească”. (v. Francisc Pall, Inochentie Micu-Klein. Exilul la Roma-1745-1768, Centrul de Studii Transilvane, Fundația Culturală Română, Cluj, 1997, p. VI).

Despre salutul adresat Blajului de Eminescu la începutul verii 1866, s-a scris de atâtea ori, dar nimeni ca Preafericitul n-a văzut în aceste cuvinte fiorul sacru, mireasma de rugăciune: <Te salut din inimă Romă Mică. Îți mulțumesc, Dumnezeu, că m-ai ajutat s-o pot vedea!>. „Cât de înduioșătoare smerenie în rugăciunea <Îți mulțumesc, Dumnezeu, că m-ai ajutat s-o pot vedea!>. Ce lecție pentru atâția urmași care au judecat cetatea românească a Blajului după tot ceea ce dovedește o îndepărtare de la îndestulările pământești pentru a da întâietate îndestulărilor sufletești; ce lecție pentru cei ce au vrut să distrugă din temelii cetatea salutată cu atâta venerație de Eminescu. Noi, cei de astăzi, ducem înainte invocarea de mulțumire eminesciană adresată lui Dumnezeu, fiindu-i recunoscători Celui Preaînalt pentru harul de a ne fi ajutat să vedem și să putem saluta din inimă în zilele de acum Mica Romă a noastră, a românilor.” (v. „Astra blăjeană”, Anul XI, 2006, nr. 2, p. 2).

Și aducându-și aminte de Ferneziul copilăriei sale, de o carte îndrăgită de atunci, pe care o citea împreună cu fratele Preafericirii Sale, Irimie Mureșan – cartea Pr. Lucian Pop, ieromonah O.S.B.M., Gânduri care albesc sufletul, tipărită la Bixad, în anii când această vestită mănăstire era a Bisericii noastre - ,iar exemplarele din ea devenind rarissime și marcate tot mai dureros de trecerea anilor, în 1998 s-a gândit s-o reediteze la Editura „Buna Vestire” din Blaj, însoțind-o de un Cuvânt înainte, cu rânduri duioase la gândul că-i face o bucurie și fratelui din satul maramureșan al copilăriei: „Un exemplar se află în păstrarea credinciosului Irimie Mureșan din Fermeziu

Maramureș, cartea fiindu-i dragă foarte pentru mângâierea sufletească pe care i-o aduce de fiecare dată citirea paginilor sale. Pentru a spori această bucurie sufletească a sa, și în amintirea regretatei sale soții, Marioara, se retipărește această carte de rugăciuni și meditații religioase, care seamănă în profunzimea sa meditativă și în fervoarea adorației cu scrieri celebre precum Imitatio Cristi de Thomas a Kempis sau Plânsurile lui Efreem Sirul (v. Pr. Lucian Pop, Gânduri care albesc sufletul, ediția a II-a, Blaj, 1998, p. 2).

Cu recunoștință pentru toată grija ce o poartă școlilor Blajului, pentru îndemnul mereu adresat nouă, dascălilor, de a fi vrednici urmași ai „slavei strămoșești”, ne rugăm cu stihurile din Sfânta Liturghie ca bunul Dumnezeu „să-l dăruiască Sfintei noastre Biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept învățând cuvântul adevărului Tău”, și rostim la acest moment aniversar cu evlavie Rugăciunea pentru Episcop: „O, Bunule Isuse, care ai așezat în Biserica Ta Sfântă pe episcopi drept urmași ai apostolilor, umple inima Arhiepiscopului major și Mitropolitului nostru, P.F. Lucian, cu darul Spiritului Tău cel Sfânt. Varsă în sufletul lui credință vie, nădejde tare, dragoste deplină, înțelepciune cerească și tărie neclintită. Dă să fie El un păstor adevărat, după dorința inimii Tale sfinte, ca să ne cârmuiască pe noi cu înțelepciune, iar noi să-i fim spre bucurie și mângâiere în ziua cea mare când vei veni să judeci pe cei vii și pe cei morți, pe păstori și pe credincioși. Pentru păstorirea lui credincioasă învrednicește-l să dobândească cununa fericirii de veci. Amin.”

Întru mulți ani, Stăpâne!

Blaj, 6 aprilie 2011

Prof. univ. dr. Ion BUZAȘI

Omagiu...

Aniversarea PF Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major și Mitropolit al Blajului, la împlinirea vârstei de 80 de ani, este, pentru toți credincioșii români greco-catolici și nu numai, un prilej de bucurie și de readucere în memorie a amintirilor ce ne leagă de distinsa personalitate. Excelența Sa face parte din generația care, după martiriul Marilor Episcopi ai neamului, a avut menirea să țină trează, în clandestinitate, conștiința apartenenței noastre la Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică și mai apoi, în legalitate, să reorganizeze această Biserică și să-i facă cunoscute valorile și menirea în spațiul românesc.

Doar această frază ar fi suficientă pentru a contura personalitatea Eminentului sărbătorit, cunoscând furia cu care puterea comunistă, instaurată în România după Cel de al doilea Război Mondial, s-a năpustit asupra credinței greco-catolice, și mai apoi, după Decembrie 1990, piedicile multiple și variate cu care a trebuit să se confrunte, în libertate, această Biserică, care, prin înființarea ei la 1700, a dovedit, prin documente și studii științific elaborate, originea poporului și a limbii române și a ținut trează această conștiință, pregătind încet , dar cu tenacitate, Marea Unire de la 1918.

Personal l-am cunoscut pe Prea Fericirea Sa abia după evenimentele ce ne-au scăpat de povara „epocii societății multilateral-dezvoltate”, odată cu primele Sfinte Liturghii greco-catolice, la care am participat cu pioșenie și adâncă reverență față de suferințele îndurate de această Biserică, pe care abia de atunci le-am aflat. Până la acea dată eram un credincios ortodox, ca oricare altul, care, din când în când mergeam și la biserică, atât în Baia Mare cât și în alte localități și, întotdeauna, în satul natal, când mergeam acasă, dacă se nimerea să fie o Sfântă Liturghie (provin dintr-o localitate bistrițeană care n-a fost niciodată greco-catolică, deși - am aflat mai târziu - lungi perioade de timp, un preot greco-catolic din centrul parohial slujea și în filia Caila). Opțiunea pentru Biserica Greco-Catolică a fost simplă, izvorâtă din conștiința apartenenței noastre, ca neam, limbă și spiritualitate, de Roma și romanitate. *„Terminologia creștină de origine latină în limba română*, afirma istoricul Dimitrie Onciul, *cu caracterul ei vechi, este cea mai sigură probă că românii sunt creștini din timpul roman: ei sunt creștini și la sudul Dunării și în Dacia din perioada romană a bisericii creștine din provinciile dunărene, cu limbă bisericească latină și cu*

organizație dependentă de scaunul de la Roma. Când slavii păgâni au ocupat provinciile romane din dreapta Dunării și au desființat organizația bisericească de acolo, creștinarea românilor era îndeplinită". Așadar, nu e nevoie ca simplul credincios să fie la curent cu cele câteva mici diferențe de dogmă, existente între cultul ortodox și cel greco-catolic, și care cad în seama teologilor, pentru a-și clarifica opțiunea religioasă!

Pe Î.P.S. Lucian Mureșan l-am văzut ca pe un prelat puternic angajat în destinele Bisericii Unite cu Roma, Greco-Catolică, și cu o mare responsabilitate religioasă, izvorâtă din cea mai curată dorință de a fi folositor cultului pe care l-a slujit, și în ceasuri de cumpănă, chiar cu prețul pierderii libertății și chiar al vieții, și-l slujește și astăzi de pe cea mai înaltă treaptă ierarhică, aceea de Mitropolit. Am fost de față la investirea, la Baia Mare, în treapta de Episcop al Diecezei de Maramureș, și, mai apoi, la consacrarea Domniei Sale în rangul de Mitropolit și pe urmă în cel de Arhiepiscop Major.

Nu pot uita că, printre măsurile întreprinse după 1990 ca fiind de maximă urgență, locul întâi l-a ocupat înființarea Institutului Teologic „Alexandru Rusu”, pe lângă Episcopia Greco-Catolică, cu două specializări: Teologie Pastorală și Teologie didactică, care a funcționat până în anul 2002, când a fost trecut, administrativ, sub tutela Universității de Nord din Baia Mare.

Am remarcat apoi modestia ce l-a caracterizat permanent, însoțită de scânteia înțelepciunii profunde, provenită din scrutarea adâncimii ameteitoare pentru cei ce nu le cunosc, a textelor religioase, cărora le-a pătruns esența, descifrându-le tainele ascunse altora, relevându-le frumusețea neobservată de alții, adăugând cărămizi trainice la templul măreției învățaturii lui Isus Cristos. Și toate acestea le-am constatat, de-a lungul timpului, fie în cuvântul de învățătură, rostit din fața altarului, fie în Pastoralele de la Marile Sărbători.

Cu echilibrul, calmul și fermitatea ce l-au definit întotdeauna, Excelența Sa Lucian Mureșan a contribuit și contribuie, prin prezența Domniei Sale, printr-un gest ori prin cuvinte, pe care îmi îngădui a le considera părintești, la așezarea lucrurilor în dreapta lor cumpănă. De aceea, în fața Înaltului și Distinsului mare Prelat ne plecăm cu venerație și-i dorim, la această frumoasă vârstă, lumină sfântă și deosebite haruri Dumnezeiești ca să poată păstori, încă multă vreme, turma pe care Bunul Dumnezeu i-a hărăzit-o.

Întru mulți ani Stăpâne!

Cu evlavie, o amintire de Înaltă Prețuire

În anul 2001 când am publicat romanul „Spini și aureolă, viața episcopului martir Ioan Suciu”, am fost în audiență la Preafericitul Lucian pentru a-i oferi volumul. M-a primit cu bucurie, în felul în care mi-a vorbit m-am simțit vrednică de a fi prima care am scris despre episcopul Ioan Suciu, monumentală personalitate românească a secolului al XX-lea. Gratitudinea și profundul meu respect. Vă voi purta în inima mea ca pe o lumină binefăcătoare.

Înalt Preasfinția Voastră, cu ocazia aniversării a 80 de ani vă doresc LA MULȚI ANI, sănătate de la Bunul Dumnezeu pentru a păstori turma credincioșilor greco-catolici.

Scriitoarea Mia PĂDUREAN,
din Canada

Preafericite **Lucian**, la vârsta de 80 de ani,

potrivit este a spune:

„Întru, la mulți ani, Stăpâne!”

sau poate că și așa:

„La mulți ani! Măria Ta!”

Dar că mulți ani nu mai pot fi,

mai bine este a privi

spre înapoi
și să aducem mulțumire
întru a noastră urare
pentru anii ce ne-a dat,
și a binecuvântat
Doamne și pe mai departe
anii ce vor mai veni,
fă Doamne, a'i împlini
cu rugăciunile ascultate
cu har și cu sănătate
că'i mai bună decât toate!

Iar când Domnul va trimite
Îngerul, să ne ajute
puntea cea mare a o trece
Fii cu noi și atuncea, Doamne
și ne ajută, la acea clipă,
lungă, scurtă
după care vom vedea
în veci Împărăția Ta.

Și mai vrem încă a spune
legată tot de rugăciune
după Prelatul Eudenbach
cel ce mult ne-a ajutat
să putem să ne'ndreptăm
pe drumul nostru iar a merge
după cum la cărți citește.
Odată ne-a relatat
de la Blaj, el înturnat:
*„aveți episcop, mitropolit
Lucian, de Voi numit
cum eu încă n'am văzut
să se roage atât cu fapta
cât și cu închinarea,
noaptea!”*

Încă una mai am a spune
Doamne,

Lucian Mureșan - 80

ce minuni, faci Tu pe lume!
Al nostru Mitropolit
de cum a fost el numit
știam cu toți și dumnealui
că multă sănătate, nu'i
și ne'ntrebam îngrijorați
„Ce va face? Cum va duce
această mare și grea Cruce?”
Dar odată întrebat,
„Preafericite, cum mai merge?”
„D'apoi numai Domnul știe
ce și cum orânduiește
că atâta cât stau la altar,
două ceasuri în picioare
nimic, nicăieri, nu doare!
Vă mai spun încă ceva:
când afară celebrăm
niciodată nu ploua
Domnul Sfânt ne ocrotea
ca să ne putem ruga!”

Hotărît, așa era!
De aceea noi am zice
Doamne, credința ne-o înmulțește,
ne întărește
să Te putem lăuda,
Porunca a-Ți asculta
acum și întotdeauna.

Teresia B. TĂTARU
de 23 Mai 2011

A. REPERE BIOGRAFICE

Preafericitul Părinte **Lucian Mureșan**, Arhiepiscop Major, s-a născut la **23 mai 1931**, în comuna **Ferneziu**, astăzi cartier al municipiului **Baia Mare**, din Eparhia de Maramureș, fiind al zecelea din cei doisprezece copii ai familiei **Mureșan Petru** și **Maria** (născută Breban), buni creștini români uniți, în casa cărora se trăia o intensă viață creștină catolică.

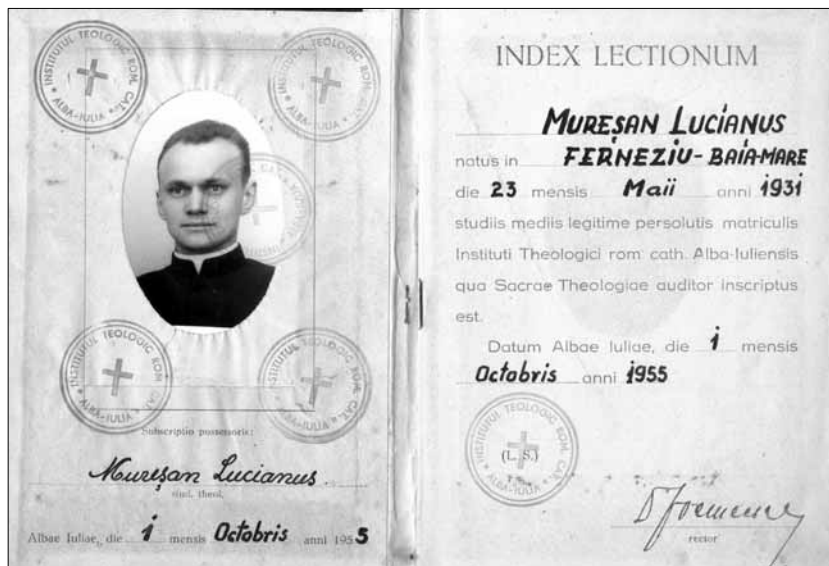
(În brațele mamei, alături de tată și frații mai mari - 1931)

Studii:

A urmat studiile primare (clasele I-VI) în localitatea natală (1938-1944), apoi Liceul „Gheorghe Șincai” din Baia Mare – clasele I-IV de liceu (1944-1948). Prin reforma învățământului din anul

1948, se scoate la noi, religia din toate școlile din țară. În plus, datorită Decretului 358/1948 al Marii Adunări Naționale, Biserica Română Unită cu Roma este suprimată cu brutalitate și scoasă în afara legii. În această situație, elevul Lucian, pentru că nu-și mai vedea realizabil visul de a deveni preot, se retrage din liceu. Între 1948-1951 urmează o școală de prelucrare a lemnului (mobilă fină) în Baia Mare și în paralel se pregătește și susține examenele la forma de învățământ fără frecvență, pentru completarea claselor liceale.

Din 1951, până în 1954, satisface serviciul militar, obligatoriu în acea vreme, în timpul căruia urmează, la Turnișor (Sibiu), școala de ofițeri de aviație. După terminarea acesteia este detașat la unitatea militară din Craiova, batalionul de aviație cu reacție. În anul 1953, pe baza apartenenței confesionale la Biserica Greco-Catolică, este considerat persoană indezirabilă și este transferat de la aviație la detașamentul de muncă de la Bicz, la construcția primei hidrocentrale din țară. În 1954, lăsat la vatră, așteaptă în taină să se ivească o posibilitate de a urma teologia, lucrând în diverse locuri. În anul 1955, eliberându-se din închisoare, Episcopul Márton Áron de Alba Iulia acceptă să primească, în mod excepțional, cinci tineri greco-catolici, câte unul pentru fiecare dieceză a Bisericii Române Unite, la Institutul Teologic Romano-Catolic de grad universitar din Alba Iulia – aceasta la sugestia Episcopului Iuliu Hossu, cu binecuvântarea Episcopului Alexandru Rusu și la propunerea Pr. prof. dr. Silviu Augustin Prunduș. Printre aceștia era și Lucian Mureșan. Ceilalți au fost: Pantelimon Aștelean, Vasile Abrudan, Virgil Florian și Ioan Sălăjan. Încă în primul an de studiu, V. Abrudan și I. Sălăjan se retrag din proprie inițiativă, iar în anul doi de studiu se retrage și V. Florian; astfel încât continuă studiile doar doi: P. Aștelean și L. Mureșan. În anul IV de studiu, cei doi sunt convocați la rectoratul institutului și Rectorul le comunică faptul că sunt exmatriculați de către Departamentul Cultelor și că în timp de 24 de ore sunt obligați să părăsească nu numai Institutul, ci și orașul. Din punct de vedere ecleziastic și canonic nu exista nici o motivație a exmatriculării.

Persecutat și urmărit

Pentru Lucian Mureșan exmatricularea a coincis cu începutul persecuției și urmărirea de către Securitate. Revine în locurile natale și timp de un an bate la porțile întreprinderilor miniere și ale șantierelor de construcții, fiind respins pe motiv că a fost teolog catolic. După un an de tatonări reușește să se încadreze ca muncitor necalificat în cariera de piatră Limpedia din Ferneziu, unde lucrează aproape 10 ani. Începând să fie persecutat și aici, se transferă la Direcția Județeană de Drumuri și Poduri, în cadrul Consiliului Județean Maramureș, unde lucrează până la pensionare, în iunie 1990. Cu toată prigoana, a sfidat intimidările și amenințările și nu a renunțat la visul de a deveni preot, continuând studiile în clandestinitate, cu profesorii rămași în libertate de la fostele Academii Teologice. Tot în clandestinitate își susține examenul de licență.

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
SFATUL POPULAR AL REGIUNII MARAMUREȘ
COMITETUL EXECUTIV — SECȚIUNEA INDUSTRIEI LOCALE

Vizat
Seful Secțiunii Ind. Locale
A. CSM

Carnet de muncitor calificat
nr. 100/171
MUREȘAN LUCIAN

Tov. **MUREȘAN LUCIAN**
născut în orașul (comuna) **Baia Mare**
raionul **oras Baia Mare**
raionul **Maramures** anul **1931**
luna **mai** ziua **23** a absolvit
cursul de calific. conf. H.C.M.129/1959 art. I, avizat
de **SPRM** cu nr. **459** din **13.III.1963** în meseria
muncitor porieră piatră
la data de **ei iulie** anul **1964**
obținând la probele teoretice și practice media
7.40

Pentru meseria **muncitor**

DE INDUSTRIE
ȘI
COMERȚUL ÎNTRINDERILOR

Sef Serv. Personal și Încălzire
R. Maramureș

Responsabil cu Încălzitul din Întreprindere

Nr. **3445** data **21.08.1964**

Semnătura posesorului **Mureșan**

Buletin Ident. seria **Bh.** nr. **337.423**

Eliberat de **Baia Mare** nr. **923** anul **1959**

Domiciliat în **Baia Mare**

Str. **Herja** nr. **1**

Raionul **Baia Mare** Regiunea **Maramures**

Întreprinderea **OLCA BANCĂ Indusitral**

Localitatea Baia Mare

Consiliul pop. al jud. Maramureș
DIRECȚIA JUD. DE DRUMURI
ȘI PODURI
BAIA MARE

Nr. **16**

MUREȘAN
Numele
Prenumele **LUCIAN**
Funcția **TEHN. PR.**
Secția (Serv.) **PLAN.ORG.R.**
Data eliberării **08.01.1986**
DIRECTOR **Mureșan**

Anul 1986 Sem. 1	Anul 1987 Sem. 1
Anul 1988 Sem. 1	Anul 1989 Sem. 1
Anul _____ Sem. _____	Anul _____ Sem. _____
Anul _____ Sem. _____	Anul _____ Sem. _____

C. 3387

Preot în clandestinitate

După eliberarea episcopilor din închisori prin decretul de grațiere din 1964, visul la preoție i se va împlini în **19 decembrie 1964**, când va fi hirotonit de către Episcopul auxiliar al Maramureșului, Dr. Ioan Dragomir. Devine astfel preot clandestin, continuând, în același timp, să lucreze mai întâi în cariera de piatră și apoi la Direcția de Drumuri și Poduri. După hirotonirea sa ca preot, începe clandestin activitatea pastorală, ocupându-se mai ales de pastorația tinerilor și de vocațiile la preoție care cereau angajare și un adevărat eroism în situația persecuțiilor la care erau supuși greco-catolicii. Multe au fost nopțile, în această perioadă, când a făcut cateheze sau a spovedit și celebrat Sfânta Liturghie prin satele Maramureșului și ale Țării Oașului până la epuizare pentru ca a doua zi să meargă la locul de muncă. În acele momente și în acele locuri l-a purtat pe Hristos credincioșilor în clandestinitate cu teama urmării permanente de către securiști pentru vina de a fi preot greco-catolic. Ei, securiștii, au crezut că-l vor reduce la tăcere prin intimidări și amenințări. După trecerea la Tatăl a Episcopului Ioan Dragomir, la 25 aprilie 1985, va deține, până în 9 august 1986, funcția de Ordinarius provizoriu al Diecezei de Maramureș, iar de la această dată va fi titular, numit și instalat de către Î.P.S.S. Mitropolitul Alexandru Todea, la alegerea și propunerea Capitlului Diecezan. Activitatea Episcopiei de Maramureș, în anii clandestinității, a fost condusă de Episcopul Ioan Dragomir (1950-1985), iar apoi de către viitorul Arhiepiscop Major și Mitropolit al Blajului, Părintele Lucian Mureșan (1986-1995), amândoi maramureșeni. Evenimentele din decembrie 1989 și legalizarea Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, l-au găsit ca Ordinarius al Diecezei Maramureșului, cu reședința la Baia Mare.

Episcop de Maramureș (1990-1994)

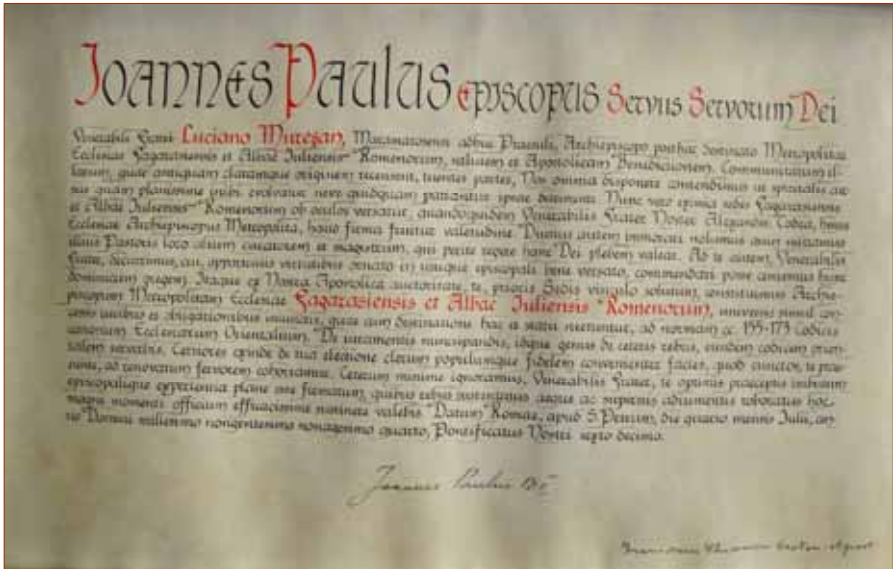
Reconfirmarea și numirea ca Episcop de Maramureș s-a făcut în luna martie 1990, iar consacrarea a avut loc la **27 mai 1990**, la

Baia Mare. În cadrul Liturghiei arhieresti festive, sub cerul liber, pontificată de către Mitropolitul Alexandru Todea, în prezența delegatului papal, Arhiepiscopul Guido Del Mestre și de Ioan Ploscaru, Episcopul de Lugoj, preotul Lucian devine al treilea Episcop, în ordine cronologică, al Maramureșului, după Dr. Alexandru Rusu (†1963 la Gherla) și Dr. Ioan Dragomir. Această ceremonie de consacrare de episcopi greco-catolici a fost prima care a avut loc în libertate, după 1989, de față fiind peste 20.000 de credincioși, pe esplanada Monumentului Ostașului Român, împodobit simbolic cu un imens rozariu de garoafe roșii. Cortegiul celor peste o sută de preoți în drum spre locul consacrării avea în față un număr impresionant de credincioși. A fost totodată și prima întâlnire a credincioșilor cu reprezentanții Papei Ioan Paul al II-lea și prima întâlnire a întregii ierarhii greco-catolice cu credincioșii, adunați într-o manifestare publică de mari proporții. În cadrul ceremoniei au fost citite, în limba latină și română, numirile prin care Sanctitatea Sa Papa Ioan Paul al II-lea l-a investit în funcția de Episcop al Maramureșului pe preotul Lucian Mureșan și decretul-lege prin care Președintele țării îl recunoștea ca Episcop, Monseniorul Arhiepiscop Del Mestre transmitând Episcopului consacrat și credincioșilor prezenți salutul cordial al Sfântului Părinte și Binecuvântarea Sa Apostolică. Prin grija noului Episcop s-a deschis în premieră la Baia Mare Institutul Teologic de grad universitar, denumit, în memoria episcopului martir, „Dr. Alexandru Rusu”, care a început anul școlar universitar 1990-1991 cu 70 de studenți la cursurile de zi și 20 la fără frecvență. Tot aici, la cursurile de patru ani ale Facultății de Teologie Didactică-Catehetică, au început studiile teologice 89 de tineri și tinere, care vor preda copiilor și elevilor educație moral-religioasă.

Ca Episcop de Maramureș a efectuat numeroase vizite pastorale în parohiile nou înființate, a sfințit numeroase amplasamente pentru construire de biserici, a reușit încadrarea în muncă a numeroși preoți și a depus o susținută activitate pe lângă Secretariatul de Stat pentru Culte, în vederea obținerii de posturi pentru personalul clerical și, nu în ultimul rând, pentru intrarea în normalitate a Bisericii Greco-Catolice, reînviată.

Arhiepiscop și mitropolit (1994-2005)

În 4 iulie 1994 este numit de către Papa Ioan Paul al II-lea ca Arhiepiscop al Arhidiecezei de Alba Iulia și Făgăraș și Mitropolit al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, succedând Eminenței Sale Cardinal Dr. Alexandru Todea, pe care sănătatea l-a obligat să se retragă.

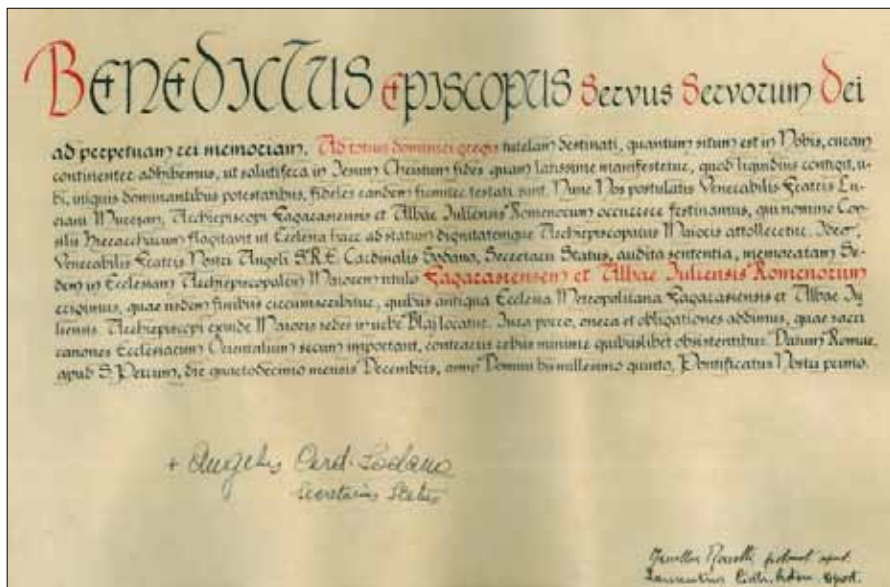

La 27 august 1994 este instalat la Blaj. Între anii 1998-2001 și apoi din nou din 2004 este Președinte al Conferinței Episcopale Catolice din România, care reunește ierarhia Bisericilor Catolice de ambele rituri – latin (romano-catolic) și oriental (greco-catolic). În 26 mai 2003 este numit, de către Papa Ioan Paul al II-lea, membru al Congregației pentru Bisericile Orientale.

Arhiepiscop Major (2005 - prezent)

La 16 decembrie 2005, Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea îl ridică la demnitatea de Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite

cu Roma, Greco-Catolică, odată cu ridicarea Bisericii Mitropolitane
sui iuris la rangul de Biserică Arhiepiscopală Majoră, prin Bula Ad
totius Dominici gregis.

Ad totius Dominici gregis

Bula Papei Benedict XVI de ridicare a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, la demnitatea de Biserică Arhiepiscopală Majoră sui iuris,

14 decembrie 2005

+ Benedict, Episcop, Slujitor al slujitorilor lui Dumnezeu,
spre veșnică aducere aminte.

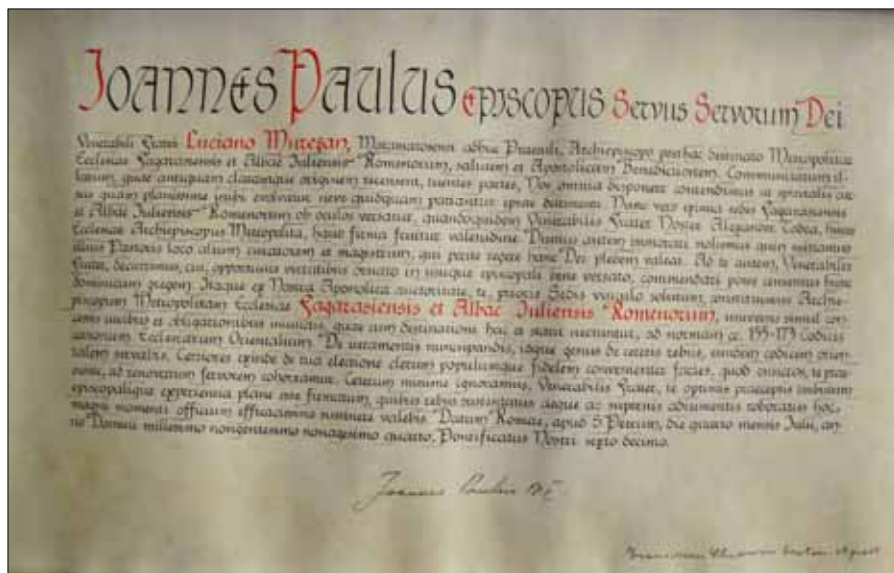
Fiind rânduți spre purtarea de grijă a întregii turme a
Domnului, pe cât stă în putința Noastră, ne îngrijim neîncetat
pentru răspândirea credinței mântuitoare în Isus Cristos în
întreaga lume, acest lucru devenind cu atât mai limpede acolo
unde, deși domină puteri nedrepte, credincioșii mărturisesc cu
tărie aceeași credință.

Acum Noi venim în întâmpinarea cererii Venerabilului Nostru Frate Lucian Mureșan, Arhiepiscop de Alba Iulia și Făgăraș al Românilor, care a stăruit în numele Consiliului Ierarhilor ca această Biserică să fie înălțată la statura demnității de Arhiepiscopie Majoră. De aceea, fiind ascultată părerea Venerabilului Nostru Frate Angelo Cardinal Sodano, Secretar de Stat, ridicăm amintitul Scaun la demnitatea de Biserică Arhiepiscopală Majoră cu titlul de Alba Iulia și Făgăraș al Românilor, fiind cuprinsă în hotarele vechii Biserici Mitropolitane de Alba Iulia și Făgăraș. Scaunul de reședință al Arhiepiscopiei Majore este așezat în cetatea Blajului. Totodată acordăm drepturile și amintim obligațiile pe care Sfintele Canoane ale Bisericii Răsăritene le consfințesc, orice prescripție contrară acestora fiind abrogată.

Dată la Roma, în Catedrala Sfântul Petru, în a patrusprezecea zi a lunii Decembrie, anul Domnului două mii cinci, primul al Pontificatului Nostru.

+ Angelo Cardinal Sodano, Secretar de Stat
Marcellus Rossetti, Protonotar Apostolic

Laurentius Cirili, Protonotar Apostolic

Magna cum animi affectionem

**Bula Papei Benedict XVI de numire a Mitropolitului de
Alba Iulia și Făgăraș
în funcția de Arhiepiscop Major,
14 decembrie 2005**

+ Benedict, Episcop, Slujitor al slujitorilor lui Dumnezeu, Venerabilului Frate Lucian Mureșan, în prezent Arhiepiscop și Mitropolit de Alba Iulia și Făgăraș al Românilor, ales Arhiepiscop Major al aceleiași scaun, salutare și Bindecuvântare Apostolică.

Cu mare afecțiune sufletească pentru comunitatea Românilor din Provincia de Alba Iulia și Făgăraș, Ne îndreptăm plini de bunăvoință și cu purtare de grijă, oferindu-vă deplina susținere spre a vă menține pe calea propriei prosperități.

De aceea, prin scrisorile Noastre, printre care una cu titlul **Ad totius dominici gregis**, am declarat Biserica voastră Biserică Arhiepiscopală Majoră, Noi n-am pregetat să acordăm această demnitate și Întâistătătorului ei, spre a duce mai departe statutul acesteia.

Prin urmare, ascultând propunerea Venerabilului Nostru Frate Angelo Cardinal Sodano, Secretar de Stat, din deplinătatea puterii Noastre apostolice, te orânduim și te așezăm Arhiepiscop Major de Alba Iulia și Făgăraș al Românilor, cu toate obligațiile și drepturile cuvenite acestei demnități, după canoanele și rânduielile Bisericilor Răsăritene.

De altminteri, Venerabile Frate, fiind mult sporită demnitatea acestei Biserici, Ne este întărită convingerea că această turmă a Domnului va spori în bogăție de roade spirituale și care, mai mult, păstorul aflându-se în fruntea turmei, se va strădui să se ocupe, pentru ca binefăcătoarea prosperitate să fie înfăptuită, de multe lucruri vrednice de pomenire.

Dată la Roma, în Catedrala Sfântul Petru, ziua a patrusprezecea a lunii Decembrie, anul Domnului două mii cinci, primul al Pontificatului Nostru.

Benedict XVI, Papă
Laurentius Cirili, Protonotar Apostolic

Este întronizat ca Arhiepiscop Major la 30 aprilie 2006, în prezența Prefectului Congregației pentru Bisericile Orientale, Preafericirea Sa Ignățiu Moussa I Cradinal Daoud, și a Excelenței Sale Mons. Jean-Claude Périsset, Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova.

A inițiat și sprijinit lucrările de restaurare generală a Catedralei Mitropolitane „Sfânta Treime” din Blaj, încheiate în 1994.

A deschis și participat la cele 4 sesiuni ale celui de-al IV-lea Conciliu Provincial al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, desfășurate între anii 1995-1998.

A participat, în 1995, la festivitățile ocazionate de împlinirea a 50 de ani de la înființarea Misiunii Catolice Române din Paris, unde a celebrat Liturgia în limba română în Catedrala „Notre Dame”.

A fost prezent la consacrarea Episcopului John Michael Botean al Eparhiei Românilor Uniți din Statele Unite ale Americii, în 1996.

După câțiva ani pregătitori, a obținut, în 1997, semnul „Nihil obstat” de la Congregația pentru Cauzele Sfinților pentru deschiderea procesului de canonizare a celor șapte Episcopi greco-catolici mărturisitori, proces pe care îl patronează.

Și-a adus contribuția la întoarcerea, de la Roma la Blaj, a rămășițelor pământești ale Episcopului Ioan Inocențiu Micu, în luna august a anului 1997 când ziditorul Blajului avea să fie primit, după 252 ani de exil, în Catedrala Blajului, însoțită de toate manifestările.

A jucat un rol important în larga participare ierarhilor și credincioșilor greco-catolici la istorica vizită a Papei Ioan Paul II în România, în zilele 7-9 mai 1999.

În Anul Jubiliar 2000, s-a implicat în organizarea pelerinajului național la Roma, care a culminat cu Sfânta Liturghie concelebrată cu Sfântul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea, în limba

română, în Bazilica „Sfântul Petru”, în prezența câtorva mii de pelerini români.

A reușit, în anul 2000, reeditarea, cu ajutorul Sfântului Scaun, într-o ediție monumentală, a *Bibliei de la Blaj - 1975*, la 205 ani de la apariția acesteia.

A sprijinit și participat la toate manifestările prilejuite de aniversarea, în 2003, a 150 de ani de Mitropolie la Blaj.

A binecuvântat și sprijinit manifestările publice ocazionate de împlinirea a 250 de ani de la deschiderea primelor școli românești de la Blaj, în timpul Episcopului greco-catolic Petru Pavel Aron, la 11 octombrie 1754.

În toți cei 16 ani de slujire arhierescă, a efectuat nenumărate vizite pastorale, cu sfințiri de noi pietre de temelie pentru biserici, sfințiri de noi biserici sau de biserici restaurate, de case parohiale, hirotoniri de noi preoți și a participat la pelerinajele tradiționale ale Provinciei Mitropolitane, rostind predici, meditații, cuvinte de învățătură, în toate aceste împrejurări.

A sprijinit reeditarea diferitelor cărți de cult, precum și a numeroase cărți de teologie patristică, spirituală, dogmatică și biblică.

A participat la diverse întâlniri la Roma (Sinodul pentru Viața Consacrată, 1994; Sinodul Episcopilor Europeni, 1998; Sinodul Episcopilor Europeni, 2005).

Este președinte al părții greco-catolice la Întâlnirile Comisiei Mixte de Dialog Greco-Catolic – Ortodox.

A publicat lucrări religioase și a binecuvântat apariția a numeroase volume de opere religioase și laice, din care pe unele le-a și prefațat. Acestea li se adaugă Pastoralele de Crăciun și de Paști, publicate în *Tinerețe creștină* de la Baia Mare, *Viața creștină* din Cluj-Napoca și *Unirea* de la Blaj.

Distincții, medalii, ordine:

1999, dec. – titlul de *Cetățean de onoare al municipiului Baia Mare*;

2000, nov. – Ordinul Național „*Pentru merit*” în gradul de „*Mare Cruce*” din partea Președintelui României, „dorind a răsplăti meritele importante ale Î.P.S. Lucian Mureșan, Mitropolit Greco-Catolic de Alba Iulia, Făgăraș și Blaj”;

2002, dec. - Diploma de Excelență din partea Prefecturii și Consiliului Județean Alba pentru „valorificarea culturii blăjene”;

2003, apr. - titlul de *Cetățean de onoare al municipiului Blaj* „pentru întreaga activitate spirituală și de menținere a credinței creștine”;

2010, mai - **Medalia pontificală de argint** din partea Papei Benedict al XVI-lea. Emisarul papei a fost prefectul Congregației pentru Bisericile Orientale, Cardinalul Leonardo Sandri, aflat în 8 mai la Sighetu Marmăției unde a participat la pelerinajul anual de la Cimitirul Săracilor – Cearda;

2010 dec. – „Medalia jubiliară de aur 1990-2010” „pentru fidelitatea și devotamentul patriotic cu care slușiți statornic idealurile de prosperitate, emancipare spirituală și unitate a românilor de pretutindeni, pentru fortificarea și proliferarea spiritului astrist”.

B. BIBLIOGRAFIA SELECTIVĂ A OPEREI

1. AUTOR AL VOLUMELOR:

Porți deschise comunicării : Notă pentru programul pastoral în comunicații. Blaj, 1997.

Carte de rugăciuni pentru copii. Blaj, 2002.

Să iubești până la sfârșit. Blaj : Buna Vestire, 2002. 78 p.
Ediția 2-a, revăzută și adăugită. Blaj : Buna Vestire, 2004.
127 p.

Carte de Rugăciuni. Blaj : Buna Vestire, 2003. 424 p.

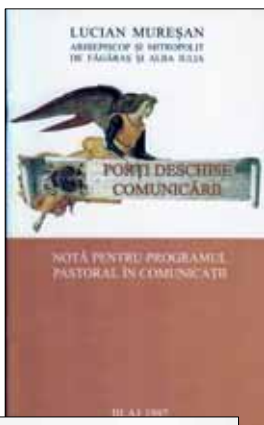
Bucură-Te ceea ce ești plină de har : Rugăciuni și devoțiuni către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Blaj : Buna Vestire. 207 p.

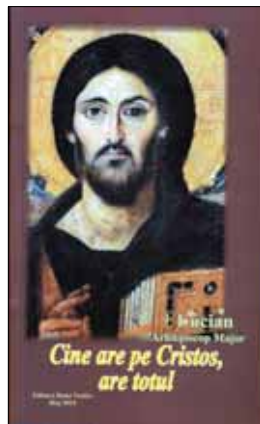
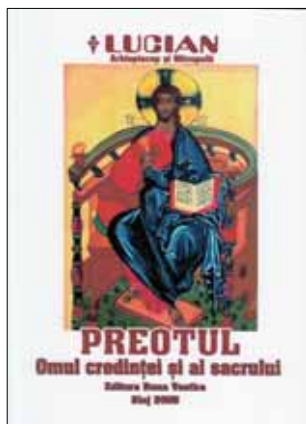

Preotul, omul credinței și al sacralului. Blaj : Buna Vestire, 2005. 102 p.

Cine are pe Cristos, are totul. Blaj : Buna Vestire, 2010. 235 p.

2. ALTE RESPONSABILITĂȚI:

Volume prefațate:

Mintea nu minte : 123 de gânduri într-un absolut / Marius Nicolae Marcu ; [Prefață] Lucian Mureșan, mitropolit: *Cuvânt înainte*. Cluj-Napoca : Viața Creștină, 1995.

Fatima : Maria se adresează lumii / L. Gonzaga da Fonseca ; [Prefață] Lucian, mitropolit: *Cinstire Reginei Cerurilor*. Baia Mare : Umbria, 1996.

Inochentie Micu-Klein : Exilul la Roma 1745-1768 / Francisc Pall ; Studiul Exilului lui Inochentie Micu-Klein la Roma (1745-1768), selecția și transcrierea documentelor, aparat critic de Francisc Pall ; Cuvânt înainte de Î.P.S. Lucian Mureșan, Arhiepiscop și Mitropolit: *Cuvânt de mulțumire și binecuvântare* ; Prefață de Pompiliu Teodor ; Ediție îngrijită și indice de Ladislau Gyémánt. 3 vol. Cluj-Napoca : Fundația Culturală Română, 1997.

O carte pentru toți românii : catolicism și ortodoxie românească / Ion Brad ; [Prefață] Lucian Mureșan: *Cuvânt înainte*. Cluj-Napoca : Unitas, 1997.

Pănade : 700 de ani / Traian Brad, Ioan Rațiu, Titu Orian ; [Prefață] Lucian, Arhiepiscop și Mitropolit: *Pănade - 700 de ani de atestare documentară*. Blaj : Astra, 1999.

Spiritualitate transilvană și istorie europeană / editori Iacob Mârza, Ana Dumitran ; [Prefață] Lucian Mureșan: *Cuvânt*. Alba Iulia, 1999.

Biblia de la Blaj : 1795 / Ediție realizată sub înaltul patronaj al P.S. Virgil Bercea și sub egida științifică a Academiei Române Institutul de Istorie Cluj-Napoca director Acad. Camil Mureșan ; [Prefață] Lucian Mureșan, Arhiepiscop și Mitropolit: *Precuvântare*. Ed. jubiliară. Roma : Mitropolia Română Unită de Alba Iulia și Făgăraș, 2000.

Pelerin român în cetatea Eternă / Anca Mărtinaș ; [Prefață] Lucian Mureșan: *Din mica Romă spre Cetatea Eternă*. Blaj : Buna Vestire, [2000].

Toți pelerinii români veți avea acum ocazia de a vă așeza la poalele Columnei lui Traian, emblema originii noastre latine, de unde, reflectând serios și matur, vă veți întoarce acasă cu sentimente înnoite și cu hotărâri înțelepte pentru binele țării ai cărei fii sunteți și față de care aveți mari datorii.

Biserica durerii : Filă din istoria rezistenței Bisericii Greco-catolice 1948-1989 : Comunitatea greco-catolică – Moșa Protopopiatul Râciu (Jud. Mureș) / Ovidiu Palcu ; [Prefață] Lucian, Arhiepiscop și Mitropolit: *Cuvânt înainte*. Blaj : Buna Vestire, 2002.

Episcopul Ioan Suciu : Apostol al Iubirii - Sufletul Tineretului / Victoria Man-Nicolae ; [Prefață] Lucian Mureșan, Arhiepiscop și Mitropolit: *Cuvânt înainte*. Cluj-Napoca : Viața Creștină, 2002.

Simfonia Mariei / Nicolae Pura ; [Prefață] Lucian Mureșan, Arhiepiscop și Mitropolit: *Cuvânt înainte* ; Prefață: Ion Buzăși, Prefață: Ioan Irineu Fărcaș. Blaj : Buna Vestire, 2002.

Apreciez inițiativa și munca depusă pentru ca această teologhisire mariologică în versuri și cu puțință de a fi cântată, să poată vedea lumina tiparului, și-n acest fel să poată ajunge în

mâinile, dar mai ales la inimile bunilor credincioși, fii ai Mariei. „iar pe ai tăi cântăreți, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce ești izvor viu și îndestulat, care s-au împreunat ție ceată sufletească: întărește-i, și întru dumnezeiască mărirea ta, cununilor mării în învrednicește-i” (Catavasiile Bunevestiri, Oda a III-a).

Catacombe și Lumini : Viața și activitatea pr. Ioan Roșca în timpul persecuției Bisericii Greco-Catolice / Anton Rus, Aura Gherman ; **Cuvânt înainte** de Î.P.S.S. Lucian. Blaj : Buna Vestire, 2003.

Episcopul Ioan Suci : **Apostol al Iubirii - Sufletul Tineretului ; Exerciții spirituale pentru sufletele consacrate** / Victoria Man-Nicolae ; [Prefață] Lucian Mureșan, Arhiepiscop și Mitropolit: **Cuvânt înainte**. Ediția a 2-a. Cluj-Napoca : Viața Creștină, 2003.

Biia : **vatră de istorie și cultură : studiu monografic** / Ioan Sălcudean, Dumitru Frăcea, Todor Blaga, Vasile Căpâlnean, Vasile Lechințan ; [Prefață] Lucian, Arhiepiscop și Mitropolit: **Să ne cunoaștem identitatea spirituală și de neam**. Blaj : Astra, 2004.

Floarea adevărului pentru pacea și dragostea de obște ; Păstoriceasca Poslanie sau Dogmatica învățătură a Besearicii Răsăritului / Cuvânt înainte de Lucian, Arhiepiscop și Mitropolit ; Studiu istorico-teologic de Pr. Cristian Barta ; Ediție, glosar, indice de Meda-Diana Hotea. Cluj-Napoca : Argonaut, 2004.

„120 ani de la nașterea Episcopului Dr. Alexandru Rusu” / [Prefață] Lucian, Arhiepiscop și Mitropolit: **Omagiu arhierului Alexandru Rusu!** Baia Mare : Scriptorium, 2004.

Blajul / Alexandru Petărlecean ; Ion Moldovan ; [Cuvânt înainte de Lucian Mureșan]: **Blajul, cetate de lumină și credință, în care Dumnezeu lucrează**. Blaj : Buna Vestire, 2005.

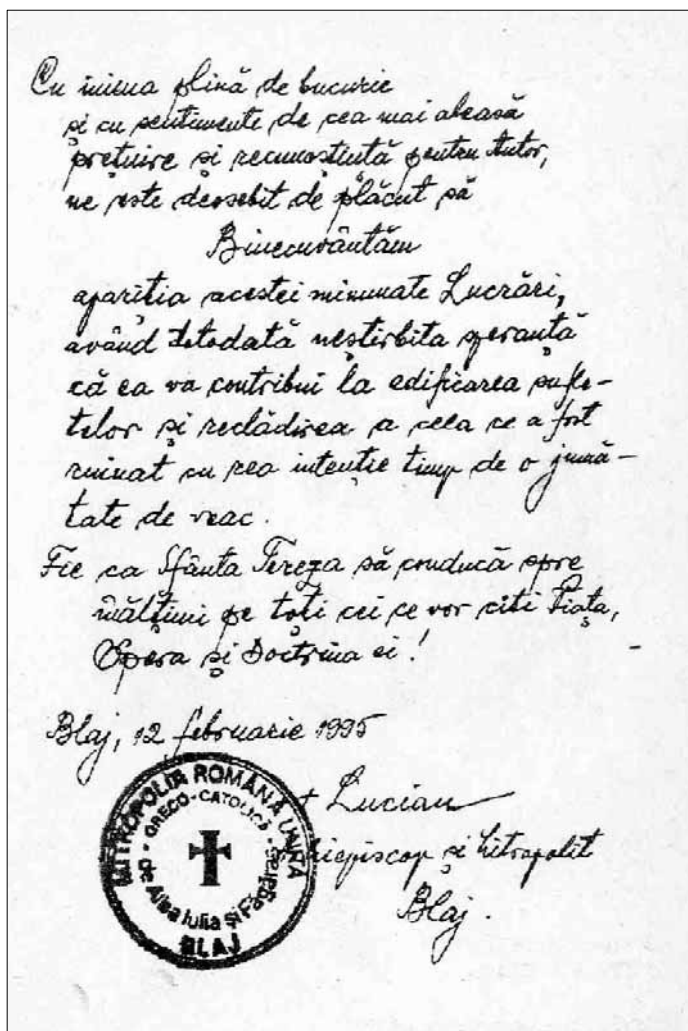
Cununa Învierii : Tradiții, datini și obiceiuri de Paști / Alexandru Petărlecean ; Ion Moldovan ; [Cuvânt înainte de Lucian Mureșan]: **Paștile, Preasfântă și minunată sărbătoare**. Blaj : Buna Vestire, 2006.

Tăria creștină / Ioan Suciu ; ediție îngrijită de Alexandru Petărlecean și Ion Moldovan ; [Prefață] Lucian Mureșan: *Cuvântul Episcopului Ioan Suciu se aude și azi*. Blaj : Buna Vestire, 2006.

Parcurgând paginile acestei cărți, în care au fost strânse articole apărute de-a lungul anilor sub semnătura Preașfințitului Ioan Suciu, aș spune că prin ideile exprimate și atât de argumentat susținute dar și prin diversitatea temelor abordate – multe dintre ele de o actualitate evidentă pentru omul zilelor noastre – autorul este o voce care strigă în pustiul unei lumi care tinde să se îndepărteze tot mai mult de adevăratele valori morale, și nu numai, și în care „vânarea de vânt” este o îndeletnicire curentă a prea multor semeni ai noștri.

Volume apărute „Cu binecuvântarea P.S., Î.P.S.S., P.F. Lucian”

Sfinta Tereza de Avila : Viața. Opera. Doctrina / P. Bernard Ștef.
Cluj-Napoca : Editura Mikel & Casa Cărții de Știință, 1995.

Fatima : Maria se adresează lumii / L. Gonzaga da Fonseca. Baia
Mare : Umbria, 1996

Episcopul Ion Inochentie Micu / Nicolae Comșa. Blaj : [Buna
Vestire], 1997.

Lucian Mureșan - 80

Apărută în 1943, inaugurând colecția „Oamenii Blajului”, această carte se retipărește la îndemnul și cu binecuvântarea Î.P.S.S. Lucian, cu prilejul reînhumării lui Ioan Inochentie Micu, în Catedrala Blajului. Octombrie 1997

Gânduri care albesc sufletul / Pr. Lucian Pop. Ediția a 2-a. Blaj : [Buna Vestire], 1998.

Această ediție a apărut cu binecuvântarea arhierescă a Î.P.S. Mitropolit Lucian.

Ghidul pelerinului pentru Marele Jubileu al Anului 2000. [Cluj-Napoca : Viața Creștină, 1999].

Biblia de la Blaj : 1795 / Ediție realizată sub înaltul patronaj al P.S. Virgil Bercea și sub egida științifică a Academiei Române Institutul de Istorie Cluj-Napoca director Acad. Camil Mureșan. Ed. jubiliară. Roma : Mitropolia Română Unită de Alba Iulia și Făgăraș, 2000.

Cu binecuvântarea Î.P.S. Lucian Mureșan mitropolitul Bisericii Române Unite.

Micul liturghier / [Ediție îngrijită de pr. Ioan Fărcaș]. Blaj, 2004.

Tipărit cu binecuvântarea și purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Lucian, Arhiepiscop de Alba Iulia și Făgăraș – Blaj și Mitropolit al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică.

3. SCRIERI ÎN VOLUME:

Cuvântul sărbătoresc rostit cu ocazia aniversării jubiliare a 300 de ani de la Unirea cu Roma. În: **Trei sute de ani de la Unirea Bisericii Românești din Transilvania cu Biserica Romei.** Lugoj : Dacia Europa Nova, 2001, p. 150-154.

Discursul rostit la Roma, în Bazilica San Pietro, la 9 mai 2000. În: **Trei sute de ani de la Unirea Bisericii Românești din Transilvania cu Biserica Romei.** Lugoj : Dacia Europa Nova, 2001, p. 138-139.

Omelia rostită în 16 decembrie 2000, în Catedrala din Lugoj la celebrarea a 300 de ani de la Unire. În: **Trei sute de ani de la Unirea Bisericii Românești din Transilvania cu Biserica Romei.** Lugoj : Dacia Europa Nova, 2001, p. 251-254.

Multi-stimată doamnă farmacistă; Suzana Pop, îndoliată familie ; Dragă Mihai. În: **Dr. Mihai Pop – Album memorial.** Baia Mare : Editura Fundației culturale „Zestrea”, 2005.

Papa Ioan Paul al II-lea angajat pe calea adevăratului ecumenism! În: **Un buchet de laude pentru papa Ioan Paul al II-lea.** Roman : Editura Serafica, 2006, p. 19-22.

Pe tot parcursul binecuvântat al pontificatului său, Ioan Paul al II-lea nu a uitat că Mântuitorul Isus Cristos i-a încredințat lui Petru misiuni pastorale constând în menținerea unității turmei. Sarcina lui Petru și a succesorilor săi este de a căuta neconținut căile ce contribuie la menținerea unității. Sfântul Părinte a înțeles că nu trebuie să creeze obstacole ce dezbină, ci drumuri care unesc, fără însă a cădea în fals irenism destrugător.

Mesaj [din partea Mitropoliei Unite cu Roma]. În: **Bicentenarul nașterii Mitropolitului Andrei Șaguna : Lucrările celei de a 103-a Adunare Generală a Asociațiunii ASTRA, Sibiu, 14-16 noiembrie 2008.** Sibiu : Editura Asociațiunii Astra, 2010, p. 21-23.

[...]. Cinstirea memoriei înaintașilor și a faptelor mărețe săvârșite de ei este o datorie a noastră a tuturor, recunoscându-ne pe noi înșine aparținători unei tradiții care are puternice rădăcini spirituale, culturale și ecumenice, care a adus mult folos neamului și constituie și astăzi drept model în alte coordonate istorice și politice.

4. SCRIERI ÎN PERIODICE:

Articole, cuvântări, mesaje, pastorale:

1990

Demers : Către Onoratul Minister al Cultelor. Viața creștină, serie nouă, 1, nr. 1, febr. 1990, p. 3. (cu Dr. Alexandru Todea, Ioan Ploscaru, Tertulian Langa, Vasile Hosu).

1991

Comunicat al Episcopiei Greco-Catolice a Maramureșului. Graiul Maramureșului, 3, nr. 600, 2-3 nov. 1991, p. 1, 2. (cu Pr. Simion Mesaroș).

1993

Din Pastorală de Sfintele Paști a Excelenței Sale episcopul Lucian Mureșan. Clipa zilei (Baia Mare), 1,nr. 13, 17-20 apr. 1993, p. 1.

1994

Sfinte Părinte, Eminențele și Excelențele Voastre, Iubiți călugări, Frați și Surori! : [Cuvântarea Î.P.S.S. Lucian Mureșan la Sinodul episcopilor : Vatican]. Viața creștină, serie nouă, 5, nr. 22 (116), nov. 1994, p. 1.

„Și Cuvântul s-a făcut trup și a locuit printre noi...” : Întruparea Fiului său : [Cuvânt de Crăciun 1994]. Viața creștină, serie nouă, 5, nr. 24 (118), dec. 1994, p. 1, 4.

1995

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într-însa” : [Cuvânt la Sărbătoarea Învierii Domnului]. Viața creștină, serie nouă, 6, nr. 8 (126), apr. 1995, p. 1.

Nașterea Ta, Cristoase, Dumnezeuul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței... : **Pastorală de Crăciun** : **„Taină străină văd și**

minunată... ”. Viața creștină, serie nouă, 6, nr. 23-24 (141-142), dec. 1995, p. 1.

1996

ASTRU redivivus : „Voi sunteți lumina lumii...” Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 4 (146), febr. 1996, p. 4.

Cristos a înviat! : [Blaj, la Sărbătoarea Învierii Domnului, 1996]. Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 7 (149), apr. 1996, p. 1, 2.

[...]. *Viața noastră, viața națiunilor și popoarelor, viața Bisericii trebuie să-și tragă seva din „Istoria Sfântă” și să se îndrepte către perspectiva escatologică a „Împărăției lui Dumnezeu”, care vine. Pentru noi, creștinii, începutul acestei „Împărății” este realizat de însuși Mântuitorul, prin Învierea Sa. Noi înșine, fiecare personal, aparținem unui popor, unei națiuni, iar în mod cu totul deosebit aparținem unei Biserici care intră în istorie, în Istoria sfântă și se încadrează în această perspectivă escatologică a „Împărăției”.*

Misiunea Română Greco-catolică din Paris : 50 de ani de la înființare : [Cuvântul Mitropolitului Lucian Mureșan rostit în Catedrala Notre-Dame de Paris]. Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 12 (154), iun. 1996, p. 1, 3.

Jubileul de 50 de ani al Provinciei Surorilor Baziliene din România : Te voi preamări din toată inima mea; în fața... : [Cuvânt rostit de Mitropolitul Lucian la Mănăstirea „Sfânta Macrina” din Cluj-Napoca]. Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 15-16 (157-158), aug. 1996, p. 4.

„...întrând în casă au văzut pe Prunc împreună cu Maria, Mama Lui” : [Blaj, la Sărbătoarea Nașterii Domnului 1996]. Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 23-24 (165-166), dec. 1996.

1997

[Mesaj adresat președintelui Emil Constantinescu]. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 1 (167), ian. 1997, p.1.

Conciliul Provincial al IV-lea al Bisericii Române Unite : Decret de deschidere a Conciliului Provincial. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 7 (173), apr. 1997, p. 3.

Cuvântul Mitropolitului Lucian Mureșan către cler și credincioși la Sfânta Liturghie celebrată în Catedrala Mitropolitană a Blajului, cu ocazia deschiderii lucrărilor Conciliului Provincial IV. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 7 (173), apr. 1997, p. 4.

Mesajul adresat Președintelui României, prof. Emil Constantinescu, la cuvântul de salut transmis Conciliului Provincial IV al Bisericii Române Unite. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 7 (173), apr. 1997, p. 4.

Mesajul Mitropolitului Bisericii Române Unite, Î.P.S.S. Lucian Mureșan, adresat Patriarhului Teoctist și Sinodului Bisericii Ortodoxe Române, la Apelul făcut pentru reconciliere și unitate. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 7 (173), apr. 1997, p. 4.

Veniți toți credincioșii să ne închinăm Sfintei Învieri a lui Cristos : Pastorală de Paști a Î.P.S.S. Mitropolitul Lucian Mureșan, adresată clerului și credincioșilor. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 8 (174), apr. 1997, p. 1, 3.

„...noi iubim Biserica ortodoxă, dar așteptăm aceleași sentimente din partea lor.” Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 9 (175), mai 1997, p. 1.

„Mîinile aflate în rugăciune sînt și rămîn singura noastră armă”. Glasul Maramureșului, 1, nr. 85, 7 iul. 1997, p. 2.

Rugați-vă pentru liniștirea frămîntărilor cu care se confruntă poporul nostru, pentru greutățile care dor și apasă acest neam. Rugați-vă pentru că așteptarea voastră să nu fie zadarnică. Ați transformat în acești ani piețele, cimitirele, sălile de clasă în lăcașuri de rugăciune. Numai rugăciunea lui Isus din ceasul pătimirii Sale „ca toți să fie una” (Io 17, 21) să rămînă crezul, puterea noastră, a tuturor, să rămînă expresia celei mai adînci iubiri.

Pastorală mitropolitană la Sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 13 (179), iul. 1997, p. 2.

Ioan Inocențiu Micu-Klein s-a întors acasă. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 16 (182), aug. 1997, p. 3.

Comunicat : [În legătură cu știrea apărută în „Ziua”]. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 18 (184), sept. 1997, p. 1.

„Nu poți învia... decât din pământul patriei” : Cuvântul Mitropolitului Lucian Mureșan. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 21 (187), nov. 1997, p. 1, 3.

[...], Popor român, ridică-te la viață și ieși din somnul opac al netrăirii îndeajuns cu Adevărul și Iubirea drept țel și căi de străbătut. Poate nicicând mai pregnant ca acum avem nevoie de Inocențiu între noi, pentru o temelie de viață nouă, de speranță întărită și de mistuire generoasă.

Părinte al nostru Inocențiu, tu, Mic la nume și uriaș în faptă, coboară-ți binecuvântarea și miruiește-ne cu harul luptei și al biruinței tale cea neprihănită și pururi pomenită în cer și pe pământ, spre slava lui Cristos și mântuirea neamului.

„... că pentru noi s-a născut Prunc tânăr, Dumnezeu cel mai înainte de veci.” : Scrisoarea pastorală a Mitropolitului Lucian Mureșan, la Sărbătoarea Nașterii Domnului - 1997. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 23-24 (189-190), dec. 1997, p. 1, 3.

1998

60 de ani de la înființarea Colegiului român-unit PIO ROMENO din Roma : „Biserica noastră are bune speranțe, prin tinerii care manifestă un spirit de dăruire și jertfă... Sfinte Părinte, vă invităm și vă așteptăm în România.” Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 2 (192), ian. 1998, p. 5.

Scrisoarea Mitropolitului Lucian Mureșan către Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist. Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 5 (195), mart. 1998, p. 1.

„Ziua Învierii! Să ne luminăm, popoare...” : Scrisoare pastorală de Sfintele Paști a Mitropolitului Lucian Mureșan. Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 7 (197), apr. 1998, p. 1, 3.

Blaj, 17 mai 1998 – Unire-n cuget și simțiri : „O întregire a spiritului românesc” : Cuvântul Mitropolitului unit Lucian Mureșan adresat tuturor celor adunați pe Câmpia Libertății. Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 10 (200), mai 1998, p. 1, 3.

Transilvanul Cireneu, Pompei, și-a purtat povara crucii, neîndoindu-se că va trăi, cu Cristos, Învierea Bisericii sale : Cuvântarea Î.P.S.S. Mitropolit Lucian Mureșan. Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 10 (200), mai 1998, p. 7.

„Episcopul Ioan Ploscaru a fost întotdeauna conștient de misiunea sa...” : Cuvântul Mitropolitului Lucian Mureșan. Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 15-16 (205-506), aug. 1998, p. 1, 8.

A doua Sesiune a Conciliului Provincial al IV-lea al Bisericii Române Unite : „Un cânt de încredere și mulțumire (...) cu puținul și cu nădejdea noastră” : Cuvântul Mitropolitului Lucian la încheierea lucrărilor Sesiunii a II-a a Conciliului Provincial IV – Blaj, 1998. Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 20 (210), oct. 1998, p. 5.

„Dumnezeu l-a căutat pe om înainte ca acesta să-L caute pe El” : Pastorală de Crăciun a Î.P.S.S. Lucian Mureșan, Arhiepiscop și Mitropolit al Bisericii Române Unite. Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 24 (214), dec. 1998, p. 1, 3.

1999

„Feriți sunt ochii noștri pentru că vă văd și urechile noastre pentru că vă aud” : Cuvânt de întâmpinare adresat Sfântului Părinte de Î.P.S. Lucian Mureșan în Catedrala „Sfântul Iosif”. Actualitatea Creștină, 10, nr. special, mai 1999, p. 18.

Suntem conștienți că suntem „fii de martiri”. Actualitatea Creștină, 10, nr. 6, iun. 1999, p. 6.

2000

Mesajul Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-catolică, cu ocazia semnării „Declarației cultelor pentru integrarea României în UE”. Actualitatea Creștină, 11, nr. 5, mai 2000, p. 8.

2002

[Pastorală de Sfintele Paști 2002]. Viața cultelor, 10, nr. 456, 26 apr. 2002, p. 43-44.

Cardinalul Alexandru Todea a încetat din viață. Cuvântul liber (Târgu Mureș), 14, nr. 100, 24 mai 2002, p. 1.

[Pastorală la Nașterea Domnului - 2002]. Viața cultelor, 11, nr. 487-488, 22 dec. 2002, p.36-38.

2003

[Pastorală de Sfintele Paști 2003]. Viața cultelor, 11, nr. 504, 19 apr. 2003, p. 40-41.

Din Cuvântul Î.P.S. Lucian Mureșan, Mitropolitul Bisericii Greco-Catolice : [la aniversarea a 150 de ani de la înființarea Mitropoliei Greco-Catolice]. Viața cultelor, 11, nr. 515-516, 15 iul. 2003, p. 25.

[Pastorală la Nașterea Domnului - 2003]. Viața cultelor, 12, nr. 535-536, 20 dec. 2003, p. 33-34.

2004

Î.P.S. Lucian Mureșan, Mitropolitul Bisericii Greco-Catolice: „Dorim o Europă în care națiunile să fie respectate ca adevărate centre vii de bogății culturale și spirituale” : [Pastorală de Sfintele Paști 2004]. Viața cultelor, 12, nr. 550, 9 apr. 2004, p. 21-22.

[Pastorală la Nașterea Domnului - 2004] : [Fragmente]. Viața cultelor, 13, nr. 583-584, 28 dec. 2004, p. 36-37.

2005

Mesaj al președintelui Conferinței Episcopale catolice din România, Î.P.S. Lucian Mureșan. Viața cultelor, 13, nr. 597, 9 apr. 2005, p. 10-11.

[Pastorala de Sfintele Paști 2005] : Î.P.S. Lucian Mureșan, Mitropolitul Bisericii Române Unite cu Roma. Viața cultelor, 13, nr. 599-600, 26 apr. 2005, p. 47-49.

Papa Ioan Paul II : 18 mai 1920 – 2 aprilie 2005 : (Apel la Europa unită și creștină. Astra blăjeană, 10, nr. 2, trim. II 2005, p. 2.

Sfântul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea în brațele părintești al cerescului Tată. Astra blăjeană, 10, nr. 2, trim. II 2005, p. 2.

Greco-catolicii cer modificarea legii privind restituirea tuturor imobilelor confiscate. Informația zilei de Maramureș, 5, nr. 1123, 10 iun. 2005, p. 6.

[Pastorala de Crăciun 2005] : Î.P.S. Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major al Arhiepiscopiei Majore a Bisericii Unite cu Roma. Viața cultelor, 14, nr. 631-632, 27 dec. 2005, p. 28-30.

2006

[Cuvântare la săptămâna de rugăciune pentru unitatea creștinilor] : Î.P.S. Lucian Mureșan, Arhiepiscop și Mitropolit al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice : [fragmente]. Viața cultelor, 14, nr. 635-636, 28 ian. 2006, p. 33-34.

[Pastorala de Sfintele Paști 2006] : Î.P.S. Lucian Mureșan, Arhiepiscop Mitropolit al Bisericii Române Unite cu Roma. Viața cultelor, 14, nr. 646-647, 21 apr. 2006, p. 22-25.

Eminescu și Blajul s-au întâlnit. Astra blăjeană, 11, nr. 2, iun. 2006, p. 2.

Recunoștință la aniversare : [despre revista „Astra blăjeană”]. Astra blăjeană, 11, nr. 3, trim. III 2006, p. 1.

Statul român are datoria să promulge o lege specială de retrocedare a lăcașelor de cult : Greco-catolicii răspund mitropolitului Bartolomeu Anania. România liberă, nr. 5004, 19 aug. 2006, p. 11. (cu P.S. Virgil Bercea și P.S. Florentin Crihălmeanu).

[Pastorală la Nașterea Domnului - 2006] : Î.P.S. Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major al Bisericii Greco-Catolice din România. Viața cultelor, 15, nr. 678-679, 2 dec. 2006, p. 19-21.

Lumină și suflet din lumina și sufletul Blajului românesc și creștin. Calendarul de la Blaj, serie nouă, 1 (26), 2006.

2007

„Să rămânem în dragostea de adevăr a apostolilor. Isus a înviat cu adevărat”. România liberă, nr. 5197, 6 apr. 2007, [Supl.] Transilvania-Banat, p. 1.

[Pastorală de Sfintele Paști 2007] : P.F. Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major al Bisericii Greco-Catolice din România : [fragmente]. Viața cultelor, 15, nr. 693, 11 apr. 2007, p. 5-7.

Cardinalul Alexandru Todea – 5 ani de la trecerea la Tatăl : Coroana vieții Cardinalului Alexandru. Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 8

Cuvântul Arhiepiscopului : [despre Biserică]. Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 1.

Mesaj de felicitare : [Mons. Jean-Claude Périsset]. Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 3.

[Pastorală la Nașterea Domnului 2007] : Preafericirea Sa Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major al Bisericii Greco-Catolice din România. Viața cultelor, 16, nr. 727-728, 31 dec. 2007, p. 26-28.

Misiunea unificatoare a cuvântului. Perspective, nr. 76, 2007, p. 1-2.

2008

Curată Fecioară, bucură-te! Fiul Tău a înviat... Unirea (Alba Iulia), 25 apr. 2008.

„Moartea și iadul au fost distruse” : [Scrisoare pastorală cu prilejul Învierii Domnului]. România liberă, nr. 5517, 26-27 apr. 2008, p. 23.

[Scrisoare pastorală cu prilejul Învierii Domnului 2008] : Preafericirea Sa Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major al Bisericii Greco-Catolice din România. Viața cultelor, 16, nr. 743-744, 30 apr. 2008, p. 25-28.

[Pastorală de Crăciun - 2008] : Prea Fericirea Sa Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major al Bisericii Greco-Catolice din România. Viața cultelor, 17, nr. 775-776, 31 dec. 2008, p. 28-30.

2009

Scrisoare către Președintele și Prim-Ministrul României. Vestitorul, 17, nr. 8 (188), 27 febr. 2009, p. 5. (cu William Bleiziffer).

[Pastorală de Sfintele Paști 2007] : Prea Fericitul Părinte Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică. Viața cultelor, 17, nr. 791-792, 24 apr. 2009, p. 27-31.

Declarația Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma Greco-Catolică, privind alegerile europene din 4-7 iunie 2009. Revista Catolică, serie nouă, 1, fasc. 1, iun. 2009, p. 27.

[Pastorală de Crăciun 2009] : Prea Fericirea Sa Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major al Bisericii Greco-Catolice din România. Viața cultelor, 18, nr. 823-824, 31 dec. 2009, p. 23-24.

2010

Scrisoarea pastorală a Preafericirii Sale Lucian, Arhiepiscop Major, la Sărbătoarea Învierii Domnului. Unirea, serie nouă, 21, nr. 4, apr. 2010, p. 1, 2.

Cuvântul Arhipăstorului. Unirea, serie nouă, 21, nr. 10-11, oct.-nov. 2010, p. 1.

Să ne rugăm pentru beatificarea Episcopilor noștri martiri. Unirea, serie nouă, 21, nr. 10-11, oct.-nov. 2010, p. 3, 3.

2011

Cuvântul Arhipăstorului : [„Învățătorule Bun, ce să fac ca să moștenesc viața veșnică?"]. Unirea, serie nouă, 22, nr. 2, febr. 2011, p. 1.

Interviuri:

„A fi mitropolit, în general, nu este un titlu de glorie deșartă, ci mai degrabă o foarte grea și responsabilă misiune”. A consemnat Vasile Sav. Tribuna, serie nouă, 6, nr. 39-40, 22 sept.-5 oct. 1994, p. 3.

„Acest sânge martiric va aduce roadele sale” : [Interviu în cadrul Anchetei Vatra: „Greco-catolicismul – de la tradiție, prin prezent spre viitor”]. A consemnat Al. Cistelecan. Vatra, 26, nr. 301, apr. 1996, p. 28-31.

În centrul evenimentelor: Î.P.S. Lucian Mureșan, Arhiepiscop Mitropolit de Alba Iulia și Făgăraș, Președintele Conferinței Episcopale Române. A consemnat Marina Fara. Actualitatea Creștină, 9, nr. 22-24, dec. 1998, p. 8-9.

[**Marina Fara**] - *Slujirea Dvs. ca preot, apoi ca ierarh al Bisericii Greco-Catolice a coincis cu un timp de mari dificultăți pentru societatea noastră și pentru Biserică. Faceți parte din „generația de mijloc” care a asigurat continuitatea unei Biserici interzise timp de patru*

decenii. Știm că toată viața ați trăit-o în Biserică și pentru Biserică. Deși mi-ați spus că nu ați fost dispus niciodată să vorbiți despre viața dumneavoastră, insist rugându-vă să ne încredințați câteva jaloane biografice:

[**Î.P.S. Lucian Mureșan**] - În casa părinților mei din Ferneziu-Baia Mare, s-au născut și au crescut 12 copii, eu fiind al zecelea. Din pruncie am simțit puternica chemare spre slujirea lui Dumnezeu și a semenilor, în preoție. Anii mei de liceu au coincis cu tulburătorii ani ai planurilor de suprimare a Bisericii Greco-Catolice. Pentru că nu m-am îndoit niciodată, nici măcar o clipă, de tot ceea ce Biserica Catolică crede și învață, în 1948 și îndată după, am trăit trista sfârșiere interioară, constatând cu mintea și inima unui licean că șansele spre a deveni preot se închid; și totuși, Cineva mă susținea în această neastâmpărată dorință. Pentru moment, trebuia să fac ceva. M-am specializat în arta lemnului, apoi am urmat anii de stagiu militar, ani nelipsiți de „peripeții” cu agenții securității. După ce marele episcop Márton Aron a ieșit din închisoare, am fost primit în Seminarul din Alba Iulia, de unde, în anul 1958-1959 am fost eliminat definitiv, la intervenția Departamentului Cultelor. Nici atunci nu mi-am pierdut speranța, mai ales că la plecarea mea din Seminar, Episcopul mi-a spus: „Dacă Dumnezeu vrea să fii preot, vei fi!” Aceste cuvinte au rămas puternic imprimare în inima mea. Puțin derutat, dar nu deznădăjduit, după ce am avut diferite locuri de muncă, fie într-o carieră de piatră, fie la Direcția de drumuri și Poduri Maramureș, suprema bucurie am avut-o la 19 decembrie 1984, când, prin punerea mâinilor Episcopului Ioan Dragomir, am fost consacrat preot (în clandestinitate). Episcopul mi-a cerut atunci ca nici părinților mei să nu le mărturisesc că am devenit preot. Mulți ani ei nu au știut aceasta. Dar bucuria mea era nemăsurată tocmai prin faptul că puteam celebra Sfânta Liturghie și puteam, în clandestinitate, să fac misiuni pastorale, ocupându-mă și de tineri, mai ales de aceia care doreau să devină preoți cu multe, multe riscuri. Pot să spun că acești ani au fost deosebit de frumoși, ani în care constatam veșnica valabilitate a cuvintelor Evangheliei: „Nici porțile iadului nu o vor birui” (Mt. 16, 18). Adevărata bucurie, adevărata satisfacție spirituală se realizează și se desăvârșește în suferință! În august

1986 am fost numit ordinarius al Diecezei de Maramureș. La 27 mai 1990 am fost consacrat episcop al Maramureșului, iar la 27 august 1994 am fost instalat Mitropolit la Blaj. Vedeți am depănat firul unei vieți, trăite totdeauna cu încredere în Providență și în misiunea Bisericii Greco-Catolice în țara noastră. Vocația este chemare și răspuns la chemare. Am simțit această chemare și m-am străduit să răspund totdeauna pozitiv Celui care mă cheamă. Rugăciunea multă și meditația mi-au fost adevăratul suport. Slujirea a fost și rămâne spațiul vocației mele.

„Am plâns mult, cu toții, am crezut neclintit în Dumnezeu și am nădăjduit” : Dialog cu Înalt Prea Sfinția Sa Lucian Mureșan, Mitropolitul Bisericii Greco-Catolice din România. A consemnat Marius Petrescu. Formula AS, 9, nr. 363 (20), 24-31 mai 1999, p. 11.

„Doresc ca toți să fim o turmă și un păstor”. A consemnat Adriana Szabo. Glasul Maramureșului, 10, nr. 2886, 29 sept. 2006, p. 5.

„Dorim ca noul Patriarh să promoveze pacea între religii” : Interviu cu Arhiepiscopul Major al Bisericii Greco-Catolice. A consemnat Claudiu Pădurean. România liberă, nr. 5332, 15 sept. 2007, p. 1, 12.

C. REFERINȚE CRITICE DESPRE AUTOR ȘI OPERĂ.

MENTIUNI. CONSEMĂRI

(în ordine alfabetică)

În volume:

Albu, Corneliu. *Pe urmele lui Ion-Inocențiu Micu-Klein.* Târgu-Mureș : Editura Petru Maior, 1997, p. 10, 11.

Almanah – Calendar : Viața Creștină : Deșteptarea Crediței : 2006. Cluj-Napoca : Viața Creștină, 2006, p. 44.

Annuario Pontificio per l'anno 2003. Città del Vaticano : Libreria Editrice Vaticana, 2003, p. 219, 1019.

Balotă, Nicolae. *Calea, adevărul și viața : meditații religioase.* Cluj-Napoca : Dacia, 1999, p. 195.

Băișan, Valentin. *Băsești : „Mica Romă” de sub poalele Codrului : Contribuții istorice.* Baia Mare : Cybela, 2000, p. 377, 493.

Băișan, Valentin. *Laudă neamului : Jurnal memorial cultural.* Baia Mare : Umbria, 2002, p. 172.

Băișan, Valentin. *Martiri și mărturisitori ai Bisericii Române Unite cu Roma din Eparhia Greco-Catolică a Maramureșului (1948-1989).* Baia Mare : Gutinul, 1999, p. 23, 35, 107, 113, 135, 136, 137, 139, 144, 148, 149, 252, 286.

Băișan, Valentin. *Șișeștii părintelui Dr. Vasile Lucaciu : Contribuții bibliografice.* Baia Mare : Cybela, 1998, p. 154, 155.

Bâle, Alexa Gavril. *Parohia Română Unită cu Roma greco-catolică „Cuvioasa Paraschiva”, Cetățele.* Cetățele : Scriptorium, 2007, cop. II.

Berințan, George. *Ceasul din urmă : Considerații privind Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică.* Baia Mare : Gutinul, 2005, p. 83, 84, 90.

Birtz, Mircea Remus. *Cronologia ordinarilor diecezani greco-catolici (uniți) : 1948-1989 : Încercare de reconstituire.* Cluj-Napoca : Napoca Star, 2007, p. 28, 35, 47, 83, 85, 115.

Bizău, Vasile (episcop). *Temeinic și părintesc cuvânt de învățătură.* În: **Cine are pe Cristos, are totul** / Lucian, Arhiepiscop Major. Blaj : Buna vestire, 2010, p. 5-7.

Borda, Valentin ; Borda, Mircea. *Alexandru Todea : protopop, episcop, mitropolit, cardinal în Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică.* Târgu Mureș : Casa de editură „Petru Maior”, 1999, p. 47, 48, 49, 51, 148, 151, 160.

Bota, Ioan M. *Istoria Bisericii universale și a Bisericii românești de la origini până astăzi.* Ediția a 2-a. Cluj-Napoca : Viața Creștină, 2003, p. 490, 497, 520, 528-529, 530, 531, 534.

Bota, Ioan M. *Istoria Bisericii universale și a Bisericii românești de la origini până în zilele noastre.* Cluj-Napoca : Viața Creștină, 1994, p. 333, 337, 350.

Bota, Ioan M. *„Martyrs and Testifiers of the church in Romania : (1945-1989).* Cluj-Napoca : Editura Societății Culturale Pro Maramureș „Dragoș Vodă”, 2005, p. 37-38.

Bota, Ioan M. *Rona de Jos – Maramureș : prezentare monografică.* Cluj-Napoca : Viața Creștină, 2005, p. 82.

Bota, Ioan M. ; Ionițoiu, Cicerone. *Martiri și Mărturisitori ai Bisericii din România (1948-1989).* Ediția 2-a. Cluj-Napoca : Patmos, 1998, p. 31-32.

Brad, Ion. *O carte pentru toți românii : catholicism și ortodoxie românească.* Cluj-Napoca : Unitas, 1997, p. 49.

Brad, Ion. *Printre mii de scrisori.* Cluj-Napoca : Casa Cărții de Știință, 2009, p. 474.

Brad, Ion. *Printre oamenii Blajului.* Blaj : Buna Vestire, 2006, p. 39, 413, 415, 441, 455, 465, 549, 556, 559, 563-575, cop. IV.

[...], acest maramureșean, pe cât de energic, pe atât de blând, cheamă din nou la conlucrare și înfrățire pe toți românii, în lumina interesului național, slujit întotdeauna de Biserica Blajului.

Maramureșean fiind, mai degrabă taciturn decât lovace, pot spune că, începând din 1994, când s-a mutat la Blaj de la Baia Mare (unde fusese consacrat episcop, în luna mai, 1990, de către Mitropolitul Alexandru Todea) l-am cunoscut treptat pe îndelete atât la castelul Mitropolitan, cât și în reuniuni publice importante sau prin mesaje scrise. [...].

Un „preot soldat”, mi-aș putea permite să zic așa, un mare luptător, chiar dacă mai puțin spectaculos decât înaintașii săi în acel scaun episcopal. [...].

Un „preot soldat” și un mare luptător aș putea spune că a rămas Preafericitul Lucian, după ce a devenit succesorul, în condiții speciale, al Cardinalului neînfricat Alexandru Todea, într-o perioadă diferită, dar mereu dificilă când Mitropolia Blajului avea nevoie de continuarea luptei pentru dobândirea tuturor drepturilor legale ale Bisericii Române Unite cu Roma.

Așa l-am cunoscut, în toți acești ani, curajos și neînduplecat, în împrejurări publice sau între patru ochi, chiar când sănătatea îndelung pusă la încercare îl îngrijora, cum ne îngrijora poate și mai tare pe noi toți, colaboratori direcți, sau alții, ca mine, indirecti, unii blăjeni de marcă, din Clinicile Clujului. Noroc că ajutat de „doctorii timpurilor”, s-a făcut bine, continuându-și nobila și dificila misiune apostolică.

Ghidul pelerinului pentru Marele Jubileu al Anului 2000. [Cluj-Napoca : Viața Creștină, 1999], p. 2, 180, 182, 220.

Ionescu, Șerban N. *Dicționarul panoramic al personalităților din România : Sec. XX.* București : Editura Victor Frunză, 2006, p. 276.

Întoarceri la „Mica Romă” : Antologie aniversară a generației de la 1848. Blaj : Astra, 2008, p. 23, 140, [205].

Man-Nicolae, Victoria. *Episcopul Ioan Suciu : Apostol al Iubirii - Sufletul Tineretului ; Exerciții spirituale pentru sufletele consacrate.* Ediția a 2-a. Cluj-Napoca : Viața Creștină, 2003, p. 172.

Maramureș – mândria și durerea noastră : Culegere de studii și comentarii despre realități, fapte și documente mai puțin cunoscute / Ediție coordonată de Prof. Teresia B. Tătaru. Vol. 1. Baia Mare : Gutinul, 2001, p. 68.

Maramureș – mândria și durerea noastră : Culegere de studii și comentarii despre realități, fapte și documente mai puțin cunoscute / Ediție coordonată de Prof. Teresia B. Tătaru. Vol. 2. Baia Mare : Gutinul, 2001, p. 95, 97, 105, 108, 140, 141, 143-152, 153, 157, 171, 180, 185, 190.

Mesaroș, Simion. *Reflecții și dezvăluiri.* Cluj-Napoca : Risoprint, 2004, p. 16, 47, 78, 88, 98, 100, 101, 103,

Mesian, Alexandru (episcop). *Viața și idealurile unui tânăr :* [Nicolae Mesaroș]. [Lugoj, 2010], p. 20, 21, 22, 23, 27, 28, 29.

Grupul de tineri din Baia Mare și credincioșii Greco-catolici priveau la „Biserica de mâine” prin prisma tineretului, avându-l în frunte pe teologul Lucian care, cu mult curaj și smerenie, înfruntă loviturile care se dau asupra Bisericii și în mod direct asupra sa. Are o influență și o „autoritate” de a-i convinge pe toți să rămână perseverenți în credința lor catolică alături de episcopatul roman unit care gemea în închisoare.

Mitrofan, Ioan. *Surorile din Congregația Maicii Domnului : Alba Iulia – 1950-2005 : Contribuții la istoria unei Congregații.* Târgu Lăpuș : Galaxia Gutenberg, 2007, p. 92.

Muntean, Gheorghe ; Muntean, Margareta. *Negreia – satul de sub Mogoșa.* Cetățele : Scriptorium, 2006, p. 99, 101.

Pop, Romul. *Exerciții de dezintoxicare : semantica sintagmei „român-creștin”.* Târgu Lăpuș : Galaxia Gutenberg, 2006, p. 15, 153, 190.

Pop, Romul. *Între cruce și stea : Un memorial eclesiastic.* Baia Mare : Cybela, 1997, p. 90, 101, 103.

Prunduș, Silvestru Augustin ; Plaianu, Clemente. *Cardinalul Alexandru Todea la 80 de ani : (1912- 1992).* [Cluj-Napoca], 1992, p. 10, 38, 45, 49, 52, 53, 56, 58.

Prunduș, Silvestru Augustin ; Plaianu, Clemente. *Cei 12 Episcopi Martiri ai Bisericii Române Unite cu Roma Greco-Catolice.* Cluj-Napoca : Viața Creștină, 1998, p. 168, 169.

Salcă, Horia. *În slujba adevărului : Opinii și documente privitoare la Biserica Română Unită- Greco-Catolică.* Brașov : Transilvania Expres, 2001, p. 12, 32, 52.

Socolan, Aurel ; Bîlțiu, Pamfil. *Liceul „Gheorghe Șincai” Baia Mare : 75 de ani.* Baia Mare : Gutinul, 1994, p. 53-54.

Știrban, Codruța Maria ; Știrban, Marcel. *Din istoria Bisericii Române Unite.* Satu Mare : Editura Muzeului Sătmărean, 2000, p. 504-506, 516-517.

Tătaru, Teresia B. *Maramureș – mândria și durerea noastră.* Vol. 3. Baia Mare : Gutinul, 2007, p. 257.

Todea, Alexandru. *Luptele mele : un strigăt în pustiu vreme de un pătrar de veac : memorii și cereri pentru obținerea libertății cultului greco-catolic român adică a Bisericii Române Unite cu Roma.* Cluj-Napoca : Dacia, 2003, p. 208.

Tomi, Marian Nicolae. *Maramureșul istoric în date.* Cluj-Napoca : Grinta, 2005, p. 166, 232, 240, 243.

Vasile, Cristian. *Istoria Bisericii Greco-Catolice sub regimul comunist : 1945-1989 : Documente și mărturii.* Iași : Polirom, 2003, p. 134.

Viața religioasă din România : Studiu documentar. București : Paideia, 1999, p. 127.

Zaciu, Mircea ; Brad, Ion. *Dialog epistolar.* București : Curtea Veche, 2003, p. 427, 432, 491.

În periodice:

A II-a Sesiune a Conciliului Provincial al IV-lea al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică. Tinerete creștină, serie nouă, 3, nr. 6, nov.-dec 1998, p. 3.

A fost evocată memoria episcopului Ioan Dragomir : La Catedrala Greco-Catolică din Lugoj. Glasul Maramureșului, 9, nr. 2595, 14 oct. 2005, p. 4.

A patra întâlnire a Comisiei mixte de dialog ortodoxo-greco-catolic : Oradea : (4 noiembrie 1999) : Comunicat. Actualitatea Creștină, 10, nr. 11; nov. 1999, supliment, p. 4.

Adunarea Generală a Asociației generale a Românilor Uniți (AGRU). Viața creștină, serie nouă, 18, nr. 7-8 (341-342), iul.-aug. 2007, p. 28.

Apropiată întronizare a Arhiepiscopului Major al Bisericii Române Unite cu Roma. Viața cultelor, 14, nr. 648, 29 apr. 2006, p. 33.

Arhiepiscopul Major Lucian Mureșan – consacrat la Presov (Slovenia). Viața cultelor, 16, nr. 735-736, 29 febr. 2008, p. 41.

ASTRU redivivus : După mai bine de 45 de ani, ASTRU se reînființează. Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 4 (146), febr. 1996, p. 4.

Baciu Got, Miorița. *Seminarul „Formarea formatorilor” : Școala catolică românească și provocările secolului al XXI-lea.* Actualitatea Creștină, 10, nr. 2, 14 febr. 1999, p. 31.

Baia Mare – Prima Consacrare în libertate de Episcopi Greco-Catolici. Viața creștină, serie nouă, 1, nr. 9, 1990, p. 1.

Baia Mare se mândrește cu 8 mari personalități. Pro Unione (Baia Mare), 3, nr. 1-2 (5-6), aug. 2000, p. 199.

Balint, Nicolae. *Biserica greco-catolică din Ungheni-Mureș, aproape dărâmată.* Gazeta de Bistrița, 26 mai 2008.

Băcilă, Aurelian. *Părintele Ioan Muntean : O frumoasă aniversare.* Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 4.

Bellu, Ștefan. *Conferința episcopilor catolici din România : La Baia Mare.* Graiul Maramureșului, 18, nr. 5023, 27 sept. 2006, p. 1, 3.

Bellu, Ștefan. *Consacrarea episcopilor români uniți pentru Maramureș și Oradea.* Graiul Maramureșului, 2, nr. 131, 29 mai 1990, p. 1, 2.

Bellu, Ștefan. *O completare cuvenită.* Graiul Maramureșului, 2, nr. 158-159, 29 iun. 1990, p. 2.

Bellu, Ștefan. *Parastas cu sfințirea troiței înălțată în amintirea lui Iuliu Maniu : La Sighetu Marmației.* Graiul Maramureșului, 3, nr. 342, 5 febr. 1991, p. 2.

Bellu, Ștefan. *Sfințirea bisericii greco-catolice din Ferneziu.* Tinerețe creștină, serie nouă, 2, nr. 6, nov.-dec. 1997, p. 14.

Bellu, Ștefan. *Sfințirea Bisericii Protopopiale Greco-Catolice cu hramul „Buna Vestire” : La Baia Mare.* Graiul Maramureșului, 18, nr. 4867, 27 mar. 2006, p. 1 ; nr. 4869, 29 mar. 2006, p. 10.

Bilț, Pamfilia. *Ceremonia întronizării arhiepiscopului major Lucian Mureșan : Eveniment deosebit pentru greco-catolicii români.* Glasul Maramureșului, 10, nr. 2754, 28 apr. 2006, p. 5.

Birta, Marian. *Am aflat că în Maramureș sînt înregistrați 30.300 de greco-catolici : La întîlnirea cu Nunțiul papal.* Clipa zilei (Baia Mare), 1, nr. 149, 29 oct. 1993, p. 1.

Biserica Greco-Catolică: 300 de ani. Lumina creștinului, serie nouă, 11, nr. 10 (130), oct. 2000.

Biserica Greco-Catolică din România în rugăciune pentru apărarea drepturilor sale. Viața cultelor, 17, nr. 781-782, 15 febr. 2009, p. 13, 14.

Biserica Română Unită cu Roma. Doi noi episcopi. Lumina creștinului, serie nouă, 18, nr. 12 (216), dec. 2007.

Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, a fost ridicată la rangul de Biserică Arhiepiscopală Majoră : Eveniment. Graiul Maramureșului, 17, nr. 4791, 23 dec. 2005, p. 1, 3.

Biserica „Sfântul Anton” din Baia Mare. Revista Catolică, serie nouă, 1, fasc. 2, iul. 2009, p. 58.

Bîrsan, Gabriel. *Dublă aniversare pentru greco-catolicismul maramureșean* : [Î.P.S. Lucian Mureșan și P.S. Alexandru Rusu]. Glasul Maramureșului, 9, nr. 2517, 15 iul. 2005, p. 4.

Bîrsan, Gabriel. *Dublă aniversare pentru mitropolitul Lucian Mureșan.* Glasul Maramureșului, 9, nr. 2469, 20 mai 2005, p. 4.

Bîrsan, Gabriel. *Mitropolitul Lucian Mureșan împlinește 72 de ani.* Glasul Maramureșului, 7, nr. 1855, 16 mai 2003, p. 4.

Bîrsan, Gabriel. *40 de ani de la hirotonisirea în preoție a mitropolitului Lucian Mureșan.* Glasul Maramureșului, 8, nr. 2344, 17 dec. 2004, p. 4.

Bleiziffer, William. *Sinodul Bisericii Române Unite.* Unirea, serie nouă, 21, nr. 10-11, oct.-nov. 2010, p. 1, 2.

Bleiziffer, William. *Sinodul Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică : Comunicat.* Vestitorul, 17, nr. 5 (185), 27 nov. 2008, p. 2.

[**Bolonek, Ianusz**]. *Cuvântul Nunțiului Apostolic la Conferința Episcopală de la Oradea.* Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 18 (208), sept. 1998, p. 1.

Botiș, Ioan. *Episcopul autodidact : Ioan Șișeștean – episcop greco-catolic al Maramureșului.* Gazeta de Maramureș, 4, nr. 132, 25 apr.-1 mai 2005, p. 24.

Buda Țețu, Ioan. *Sfințirea Bisericii „Padre Pio” : Duminică la Săliște.* Glasul Maramureșului, 7, nr. 1924, 5 aug. 2003, p. 9.

Burnar, Ion. *Pe vremea comunismului, Mitropolitul Bisericii Unite cu Roma (Greco-Catolică), Î.P.S. Lucian Mureșan, a oficiat slujbe în clandestinitate.* Clipa zilei (Baia Mare), 2, nr. 68 (186), 7 apr. 1995, p. 6.

Butuza, Octavian. *Episcopul greco-catolic Lucian Mureșan nu va merge la Vatican.* Clipa zilei (Baia Mare), 2, nr. 8 (199), 13 ian. 1994, p. 1.

Buzași, Ion. *Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică în timpul prigoanei comuniste – Mărturii* : [recenzia vol. cu același titlu]. Unirea, serie nouă, 21, nr. 10-11, oct.-nov. 2010, p. 4.

C.P. – vezi: Pădurean, Claudiu

Cadar, Cornel. *Biserica Română Unită cu Roma.* Lumina creștinului, serie nouă, 13, nr. 4 (148), apr. 2002.

Cadar, Cornel. *Vizita „ad limina”.* Lumina creștinului, serie nouă, 14, nr. 4 (160), apr. 2003.

Calendar religios : Martie. Revista Catolică, serie nouă, 2, nr. 1, mart. 2010, p. 28.

Calendarul evenimentelor din viața Bisericii. Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 12.

Cardinalul Jean Marie Lustiger invitat în România. Viața cultelor, 12, nr. 555, 23 mai 2004, p. 27, 28.

Carieră episcopală începută într-o... carieră de piatră : [Lucian Mureșan]. Glasul Maramureșului, 7, nr. 2035, 12 dec. 2003, p. 11.

Carnațiu, Pamfil. *„Viața consacrată și misiunea ei în Biserică și în lume”* : *Vatican: Sinodul episcopilor.* Viața creștină, serie nouă, 5, nr. 22 (116), nov. 1994, p. 1.

CER – Sesiunea de primăvară. Lumina creștinului, serie nouă, 19, nr. 6 (222), iun. 2008, p. 10.

Cherecheș, Alexandru. *Anunț.* Tinerete creștină, serie nouă, 3, nr. 4, iul.-aug. 1998, p. 7.

Ciaba, Andrei. *Biserica „Sfânta Maria” din Baia Mare.* Revista Catolică, serie nouă, 1, fasc. 1, iun. 2009, p. 22.

Coman, Petru. *Voi sunteți lumina lumii.* Viața creștină, serie nouă, 6, nr. 16 (134), aug. 1995, p. 3.

Comisia Mixtă de Dialog. Lumina creștinului, serie nouă, 11, nr. 11 (131), nov. 2000.

Commemoratio Durcovic. Viața cultelor, 16, nr. 746, 20 mai 2008, p. 19.

Comunicat. Viața creștină, serie nouă, 6, nr. 1 (119), ian. 1995, p. 2.

Comunicat. Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 20 (210), oct. 1998, p. 1, 5.

Comunicat. Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 21 (211), nov. 1998, p. 1.

Comunicat final al Conferinței Episcopilor Catolici din România. Viața cultelor, 17, nr. 795-796, 31 mart. 2009, p. 32.

Comunitățile catolice din România se solidarizează în jurul Catedralei „Sfântul Iosif”. Viața cultelor, 14, nr. 651-652, 31 mai 2006, p. 35.

Conferința Episcopilor din România. Lumina creștinului, serie nouă, 12, nr. 6 (138), iun. 2001.

Congresul general A.G.R.U. Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 10 (200), mai 1998, p. 8.

Constituirea Sinodului permanent al Bisericii Greco-Catolice din România. Viața cultelor, 14, nr. 654, 21 iun. 2006, p. 17.

Copândeau, Ioan ; Știrban, Marcel. *Lausanne și Cluj: o înfrățire și o prietenie : Cronica unor zile ce nu le vom putea uita și un apel*. Tinerete creștină, serie nouă, nr. 1 (119), ian. 1995, p. 4.

Corniță, Constantin ; Oneț, Corneliu. *Editura UMBRIA și cărțile ei*. Bibliotheca Septentrionalis, 4, nr. 2 (8), nov. 1996, p. 63.

Cotarcea, Lavinia. *Lăcașul maramureșean al lui Padre Pio : Important eveniment religios în Săliște*. Gazeta de Maramureș, 2, nr. 36, 11-17 aug. 2003, p. 28.

Crișan, Ioan Ștefan. *In memoriam*. Viața creștină, serie nouă, 6, nr. 13-14 (131-132), iul. 1995, p. 4.

Cultură, istorie și religie la Băsești. Pagină coordonată de Ion Burnar. Informația zilei de Maramureș, 5, nr. 1102, 17 mai 2005, p. 6.

D.C. *Vizita la Roma a ierarhilor români-uniți.* Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 2 (192), ian. 1998, p. 4.

Danciu, Emil. *Pe „Calea Crucii” de sub „Bulbuc”.* Graiul Maramureșului, 18, nr. 4887, 19 apr. 2006, p. 9.

Dăncuță, Laurențiu. *Pelerinaj la Sighetu Marmăției : Un omagiu adus martirilor noștri.* Lumina creștinului, serie nouă, 21, nr. 6 (246), iun. 2010.

Didiță, Gabriel ; Mitea, Raluca. *„Doamne, la cine să mergem?”* Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 8 (150), apr. 1996, p. 3.

Distincțiile săptămânii. Univers băimărean, nr. 20, 14-20 ian. 2000, p. 26.

Dobrican, Anton. *Biserica din Ieud : între anii 1989 – 2008.* Revista Catholică, serie nouă, 1, fasc. 3, sept. 2009, p. 77.

Dublă aniversare pentru Î.P.S. Lucian Mureșan. Glasul Maramureșului, 10, nr. 2772, 19 mai 2006, p. 5.

Episcopii catolici din România întruniți la Oradea : Sesiunea de toamnă a Conferinței Episcopale. Actualitatea Creștină, 9, nr. 17-18-19, oct. 1998, p. 17.

Episcopul greco-catolic Ioan Suciu (1907-1953) omagiat la Blaj. Viața cultelor, 16, nr. 725-726, 13 dec. 2007, p. 9.

Eveniment editorial. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 20 (186), oct. 1997, p. 1.

Fara, M. – vezi: Fara, Marina

Fara, Marina. *Calea reconcilierii.* Actualitatea Creștină, 9, nr. 17-18-19, oct. 1998, p. 3.

Fara, Marina. *La umbra crucilor din Piața Universității.* Actualitatea Creștină, 9, nr. 15-16, sept. 1998, p. 4.

Fara, Marina. *Sâmbătă 10 mai la ora 10,30, în Catedrala „Sfântul Iosif” a avut loc o Liturghie solemnă aniversară pentru cei 114 ani de*

existență a Arhiepiscopiei de București. Actualitatea Creștină, 8, nr. 9-10, 18 mai 1997, p. 8.

Gherman, Vasile. *Arhiepiscopul major Lucian Mureșan a participat la hramul Bisericii greco-catolice din Bârsana. Informația zilei de Maramureș*, 6, nr. 1447, 30 iun. 2006, p. 7.

Gherman, Vasile. *Greco-catolicii l-au omagiat pe episcopul Alexandru Rusu : Ieri, la Biserica „Sf. Maria” din Baia Mare. Informația zilei de Maramureș*, 4, nr. 954, 19 nov. 2004, p. 7.

Gherman, Vasile. *Luni și marți, la Arhiepiscopia Română Unită cu Roma de la Blaj, s-a desfășurat Sesiunea de primăvară a Conferinței Episcopale Române. Informația zilei de Maramureș*, 6, nr. 1399, 5 mai 2006, p. 7.

Gheție, Silviu. *Excelența Sa, Episcopul Lucian Mureșan, a fost la balul tinerilor catolici : Petreceți, dar nu păcătuiți! Clipa zilei (Baia Mare)*, 1, nr. 17, 24-26 apr. 2003, p. 3.

Goja, Anca. *Victor Iancu a fost numit „profesor de onoare” al literelor : Aniversat simbătă, în mijlocul prietenilor. Graiul Maramureșului*, 18, nr. 4869, 29 mart. 2006, p. 8.

Groza, Angela. *Ion Brad – prozator și memorialist. Astra blăjeană*, 13, nr. 4 (53), dec. 2009, p. 25.

Grumaz, Mircea. *Episcopul Lucian Mureșan a fost hirotonit într-un subsol : Puterea credinței. Clipa zilei (Baia Mare)*, 1, nr. 8, 28 iul. 1994, p. 1.

Chiar dacă va pleca la Blaj, inima-i va rămâne în Maramureș. „Am convingerea că Dumnezeu, cel care a creat crucea, a creat și umerii și n-a greșit proporțiile”, mi-a spus la despărțire Arhiepiscopul Lucian Mureșan.

Halmaci, Gheorghe. *Un nou lăcaș de reculegere și închinare : Târnăveni (jud. Mureș). Viața creștină, serie nouă*, 8, nr. 23-24 (189-190), dec. 1997, p. 4.

Hațegan, Ovidiu ; Țimonea, Dorin. *Câmpia Libertății de la Blaj, revendicată de Biserica Greco-Catolică.* România liberă, 6 ian. 2006, [Supl.] Transilvania-Banat, p. I.

Hădăreanu, Dana. *Procesiune de sute de oameni pentru episcopul greco-catolic de București.* România liberă, nr. 5521, 5 mai 2008, p. 3.

Hekman, Rafael. *În Baia Mare s-a înființat Tipografia Surorilor Lauretane.* Glasul Maramureșului, 7, nr. 1979, 8 oct. 2003, p. 2.

Hirotonisirea unor preoți greco-catolici : Duminică la Baia Mare. Graiul Maramureșului, 2, nr. 185, 31 iul. 1990, p. 1.

Hramul bisericii schitului de la Stânceni (Mureș). Viața cultelor, 12, nr. 565-568, 30 aug. 2004, p. 13.

Ilea, Marian. *Sărbătoare greco-catolică la Biserica „Sf. Anton”.* Glasul Maramureșului, 9, nr. 2489, 13 iun. 2005, p. 1.

Ilieș, Simion. *Întâlnirea Națională a Tineretului Catolic – Cluj-Napoca 22-26 iulie 1998.* Tinerete creștină, serie nouă, 3, nr. 4, iul.-aug. 1998, p. 15.

Iluț, V. *Schimburi cultural-religioase.* Graiul Maramureșului, 2, nr. 84, 28 iul. 1990, p. 1.

Ioan Paul II, Papă. *Conciliul Provincial al IV-lea al Bisericii Române Unite : Mesajul Sfântului Părinte adresat Î.P.S.S. Lucian Mureșan cu ocazia primei sesiuni celui de-al IV-lea Conciliu Provincial al Bisericii Române Unite cu Roma.* Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 7 (173), apr. 1997, p. 3.

Ioan Paul II, Papă. [Cuvântare la] *Vizita Episcopilor noștri la Vatican : Venerați frați întru Episcopat.* Tinerete creștină, serie nouă, 6, nr. 8 (126), apr. 1995, p. 4.

[...] 3. Ție, Preavenerate Frate Lucian Mureșan, Arhiepiscop de Alba Iulia și Făgăraș, îți revine datoria de unire, în colaborare cu ceilalți Confrați întru episcopat, a întregii Biserici Greco-Catolice Române și de a-i da dinamismul necesar de a-i revigora identitatea canonică și liturgică, pentru ca această parte a Poporului lui

Dumnezeu să poată crește din punct de vedere spiritual, deoarece în el este prezentă și operează Una, Sfântă, Catolică și Apostolică Biserică a lui Dumnezeu.

O astfel de muncă ne îndeamnă la o necesară fidelitate față de tradiție și față de normele canonice actuale, cât și la câștigarea unei profunde înțelegeri că a lucra împreună, punând în comun idei și energii, aduce roade bogate și binecuvântate.

„Tu deci, copilul meu, întărește-te în harul care este în Cristos Isus, și cele ce ai auzit de la mine, cu mulți martori de față, acestea le încredințează la oameni credincioși, care vor fi destoinici să învețe și pe alții” (2 Tim. 2, 1-2).

Ioan Paul II, Papă. *Grădina Maicii Domnului : Cuvântul Sfântului Părinte rostit la sosirea în România. Actualitatea Creștină, 10, nr. special, mai 1999, p. 8.*

Ioan Paul II, Papă. *„Suferința comună să nu genereze separare, ci să suscite miracolul reconcilierii” : Omilia rostită de Sfântul Părinte la Sfânta Liturghie în rit bizantin, concelebrată cu ierarhii greco-catolici în Catedrala „Sfântul Iosif”. Actualitatea Creștină, 10, nr. special, mai 1999, p. 20.*

Întâlnire a ierarhilor ortodocși și greco-catolici din Transilvania (România) la MCC. Viața cultelor, 10, nr. 454, 12 apr. 2002, p. 23.

Întru mulți ani, Stăpâne! Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 1.

Î.P.S. Lucian Mureșan despre starea actuală a Bisericii Greco-Catolice, despre relațiile ei cu Biserica Ortodoxă Română și cu Statul Român. Viața cultelor, 10, nr. 453, 4 apr. 2002, p. 9-12.

Î.P.S. Lucian Mureșan l-a instalat pe noul protopop greco-catolic de București. Viața cultelor, 12, nr. 559-560, 27 iun. 2004, p. 27.

Î.P.S. Lucian Mureșan – membru al Congregației pentru Bisericile Orientale. Viața cultelor, 11, nr. 513-514, 7 iul. 2003, p. 7.

La Blaj au fost aniversați 150 de ani de la înființarea Mitropoliei Greco-Catolice. Viața cultelor, 11, nr. 515-516, 15 iul. 2003, p. 24.

La Blaj au fost consacrați doi noi episcopi ai Bisericii Greco-Catolice din România. Viața cultelor, 16, nr. 727-728, 31 dec. 2007, p. 35, 36.

Laczko, E. *Simbătă, mii de creștini au participat la Ungerea noului episcop romano-catolic, Schönberger Jenő.* Informația zilei de Maramureș, 2, nr. 521, 23 iun. 2003, p. 16.

Lascu, V. – vezi: Lascu, Viorica

Lascu, Viorica. *Un nou periodic greco-catolic: AGRU Arhidiecezan Blaj.* Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 23 (213), dec. 1998, p. 3.

Lascu, Viorica. *Universitatea de vară A.G.R.U. : (ediția IV, Cluj, 7-18 august 1995).* Viața creștină, serie nouă, 6, nr. 18 (136), sept. 1995, p. 3.

Lucaci, Anton ; Fara, Marina. *Mâini împreunate până dimineața.* Actualitatea Creștină, 8, nr. 16, 24 aug. 1997, p. 15.

Man, Adrian. *Reflecții despre atașament : Episcopii catolici maramureșeni.* Gazeta de Maramureș, 3, nr. 63, 23-29 febr. 2004, p. 20.

Mare, Vasile. *Consacrare de preoți în Biserica Unită [din București].* Actualitatea Creștină, 9, nr. 15-16, sept. 1998, p. 18.

Marina, Ioan. *Sfințire de biserică dincolo de Tisa.* Tinerete creștină, serie nouă, 6, nr. 1 (119), ian. 1995, p. 3.

Mărtinaș, Anca. *Drum bun la Roma!* Actualitatea Creștină, 11, nr. 4, apr. 2000, p. 6.

Mărtinaș, Anca ; Catalan, Alexandru ; Fara, Marina. *Emil Constantinescu s-a întâlnit vineri, 2 mai, la Palatul Cotroceni, cu șefii cultelor.* Actualitatea Creștină, 8, nr. 9-10, 18 mai 1997, p. 16, 18, 19.

Mesaj de bucurie de la PF Lucian. România liberă, nr. 5814, 18-19 apr. 2009, p. 23.

Mesaroș, Simion. *Evocări din clandestinitate : În „Catedrala” Părintelui Gheorghe Marian.* Tinerete creștină, serie nouă, 1, nr. 5, sept.-oct. 1996, p. 3.

Mesaroș, Simion. *Pentru conciliere interconfesională.* Graiul Maramureșului, 3, nr. 465-466, 21 iun. 1991, p. 6.

Mesaroș, Simion. *Ședința Plenară a Conferinței Episcopilor catolici din România : 23 – 24 septembrie 1996.* Tinerete creștină, serie nouă, 1, nr. 5, sept.-oct. 1996, p. 8.

Mesian, Alexandru (episcop). *Consacrarea și întronizarea Episcopului Român Unit, Greco-Catolic, de Canton-Ohio - SUA.* Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 19 (161), oct. 1996, p. 1.

Mircea, Dumitru. *Simpozion al unanimității intelectuale.* Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 22 (188), nov. 1997, p. 3.

Misiunea din Germania a Bisericii Greco-Catolice din România a sărbătorit 50 de ani de slujire a conașionalilor săi. Viața cultelor, 15, nr. 697, 11 mai 2007, p. 9.

Mitropolia greco-catolică de la Blaj va fi ridicată la rang de Patriarhie : Duminică, printr-o bulă papală specială. România liberă, nr. 4909, 29 apr. 2006, p. 14.

Mitropolitul maramureșean Î.P.S. Lucian Mureșan a vorbit la Sinodul Episcopilor de la Vatican. Pagină coordonată de Gabriel Bîrsan. Glasul Maramureșului, 9, nr. 2595, 14 oct. 2005, p. 4.

Moisin, Ioan. *Grave abuzuri contra greco-catolicilor.* Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 23-24 (189-190), dec. 1997, p. 4.

Moisin, Ioan. *Retrocedarea Școlilor confesionale catolice.* Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 14 (180), iul. 1997, p. 3.

Moldovan, Ion. *270 de ani de la „descălecarea” Episcopului Inochentie Micu la Blaj.* Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 1, 2.

Moldovan, Ion. *Preafericirea Sa Lucian l-a primit pe ambasadorul Italiei în România.* Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 1, 2.

Mureșan, Coriolan C. *A Treia Adunare Ecumenică Europeană de la Sibiu și tinerii.* Magnificat (Lugoj), 3, nr. 3 (7), sept.-dec. 2007, p. 18.

Mureșan, Coriolan C. ; Rupp, Raimondo-Maria. *Tinerii din Eparhia de Lugoj la INTC 2009.* Magnificat (Lugoj); 5, nr. 2 (12), iun.-dec. 2009, p. 10.

Mureșan, Florin. *La Șișești Iustinian Chira Maramureșeanul a sfințit bustul dr. Vasile Lucaciu : Am auzit (încă) o minciună la Radio.* Clipa zilei (Baia Mare), 1, nr. 171, 30 nov. 1993, p. 6.

Acolo, și nu în altă parte [pe treptele lăcașului ctitorit de dr. Vasile Lucaciu], a fost prezent Excelența Sa, Episcopul Lucian Mureșan. Am făcut precizarea pentru că pe noi nu mai poate să ne mintă Adrian Marchiș, la Radio România Actualități, că au fost zece mii de oameni, iar capii locali ai celor două biserici (ortodoxă și greco-catolică) au sfințit împreună bustul și coroanele.

Mureșan, Vasile. *Satu Mare : Procesiune.* Viața creștină, serie nouă, 1, nr. 19, 1990, p. 3.

Năsui, Florentin. *Al V-lea pelerinaj la Memorialul Sighet și Cimitirul martirilor.* Graiul Maramureșului, 19, nr. 5211, 14 mai 2007, p. 3.

Năsui, Florentin. *Pelerinaj la Memorial Sighet și Cimitirul Martirilor.* Graiul Maramureșului, 20, nr. 5517, 12 mai 2008, p. 4.

Năsui, Florentin. *Pelerinaj la Memorial Sighet și Cimitirul martirilor, s-a oficiat Sfânta Liturghie Arhierescă.* Graiul Maramureșului, 18, nr. 4907, 15 mai 2006, p. 1, 3.

Nemeș, Vasile. *O zi de mare sărbătoare la Negrești Oaș.* Tinerete creștină, serie nouă, 3, nr. 4, iul.-aug. 1998, p. 16.

Neuman, Victor. *Greco-catolici și ortodocși în România contemporană (1948-1999): Divergențe confesionale (III).* Pro Unione (Baia Mare), 12, nr. 3-4 (39-40), dec. 2009, p. 48.

O vizită de neuitat. Lumina creștinului, serie nouă, 20, nr. 5 (233), mai 2009, p. 6.

Olteanu, Titu. *Baia Mare – Prima Consacrare în libertate de Episcopi Greco-Catolici.* Viața creștină, serie nouă, 1, nr. 9, 1990, p. 2.

Omagierea Episcopului greco-catolic Petru Pavel Aron la 300 de ani de la naștere. Viața cultelor, 17, nr. 791-792, 24 apr. 2009, p. 36.

Ortodocșii și catolicii serbează Paștele pe drumul reconcilierii. România liberă, nr. 5197, [Supl.] Transilvania-Banat, 6 apr. 2007, p. 1.

Páll Antal. *Comunicat.* Vestitorul (Oradea), 9, nr. 12 (96), 27 mai 2001, p.2.

Páll Antal. *Comunicat de presă.* Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 11 (201), iun. 1998, p. 1.

Páll Antal. *Comunicat de presă.* Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 18 (208), sept. 1998, p. 8.

Páll Antal. *Conferința episcopală română.* Actualitatea Creștină, 9, nr. 9-10, 7 iun. 1998, p. 14.

Pădurean, C. – vezi: Pădurean, Claudiu

Pădurean, Claudiu. *Blocaj în retrocedarea bisericilor greco-catolice : Dialog ecumenic întrerupt în urmă cu un an.* România liberă, nr. 4685, 6 aug. 2005, [Supl.] Transilvania-Banat, p. III.

Pădurean, Claudiu. *Bucureștiul are episcop greco-catolic.* România liberă, nr. 5410, 17 dec. 2007, p. 4.

Pădurean, Claudiu. *Ierarhii ardeleni, îngrijorați de sărăcie.* România liberă, nr. 5721, 24 dec. 2008, [Supl.] Transilvania-Banat, p. 1.

Pădurean, Claudiu. *Ierarhii ardeleni se unesc în rugăciune de Nașterea Domnului.* România liberă, nr. 5415, 22-23 dec. 2007, p. 10.

Pădurean, Claudiu. *Mii de clujeni au participat la sfințirea primei mănăstiri a călugărițelor baziliene : Procesiune de 5 kilometri.* România liberă, nr. 4668, 18 iul. 2005, [Supl.] Transilvania-Banat, p. II.

Pădurean, Claudiu. *Patriarhul-cardinal Daoud Moussa îl va înscăuna pe Arhiepiscopul Major Lucian Mureșan.* România liberă, nr. 4892, 8 apr. 2006, p. 17.

Pădurean, Claudiu. *„Patriarhul” românilor uniți cu Roma : Lucian Mureșan a fost ridicat la rang de arhiepiscop major al*

Bisericii Greco-Catolice. România liberă, nr. 4910, 2 mai 2006, [Supl.] Transilvania-Banat, p. I.

Pădurean, Claudiu. *Pelerinaj la Cimitirul Săracilor din Sighet*. România liberă, nr. 5527, 12 mai. 2008, [Supl.] Transilvania-Banat, p. 3.

Pădurean, Claudiu. *Preafericitul Traian*. România liberă, nr. 5202, 14 apr. 2007, [Supl.] Transilvania-Banat, p. 2.

Pădurean, Claudiu. *Români decorați de Papă : Trei înalți ierarhi, greco-catolici și ortodocși, au primit Medalia Pontificală de Argint*. România liberă, nr. 6093, 11 mai 2010, Ediția de Transilvania, p. 1, 3.

Pădurean, Claudiu. *Românii ar putea avea un cardinal : Lucian Mureșan, primul pe listă*. România liberă, nr. 5309, 20 aug. 2007, p. 1, 2.

Pădurean, Claudiu. „Semi-Patriarhie” pentru greco-catolicii din Ardeal : Mitropolitul Lucian Mureșan a primit titlul de arhiepiscop major. România liberă, nr. 4800, 19 dec. 2005, [Supl.] Transilvania-Banat, p. 25.

Părintele Pompei Onofrei – un Patriarh al credinței : In memoriam : O înmormântare memorabilă. Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 10 (200), mai 1998, p. 7.

Pârja, Viorica. *Baia Mare se mândrește cu 8 mari personalități : Declarați Cetățeni de Onoare ai Urbei*. Graiul Maramureșului, 11, nr. 2959, 28 dec. 1999, p. 1, 3.

Pelerinaj de primăvară la Biserica „Fecioara Săracilor” din Cărbunari, Blaj. Viața cultelor, 11, nr. 508, 30 mai 2003, p. 35.

Pelerinaj la Cimitirul Săracilor din Sighet. Viața cultelor, 12, nr. 554, 16 mai 2004, p. 19.

Pelerinaj național. Lumina creștinului, serie nouă, 11, nr. 6 (126), iun. 2000.

Petărlecean, Alexandru. *Episcopia Oradiei la aniversarea a 230 de ani*. Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 3.

Petărlecean, Alexandru. *Jubileul de 50 de ani al Misiunii Române Unite din Germania.* Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 3, 4.

Petărlecean, Alexandru. *Pelerinaj la Cimitirul Săracilor.* Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 2.

Plaianu, Clemente. *Mănăstirea Molișet : De la speranță spre împlinire.* Viața creștină, serie nouă, 6, nr. 13-14 (131-132), iul. 1995, p. 1.

Pop, Adin. *Veghe de ispășire la Blaj.* Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 2.

Pop, Daniel. *Calendar religios: Decembrie.* Revista Catolică, serie nouă, 1, nr. 4, dec. 2009, p. 36.

Pop, Daniel. *Sighetu Marmației, 9 mai 2009 – Comemorarea episcopilor martiri.* Revista Catolică, serie nouă, 1, fasc. 1, iun. 2009, p. 25.

Pop, Ion P. *La Săliște a fost o zi Sfântă.* Graiul Maramureșului, 15, nr. 4061, 11 aug. 2003, p. 5.

Pop, Ion P. *PADRE PIO - biserica din Săliște (Băsești) construită în numai 159 de zile!* Graiul Maramureșului, 15, nr. 4063, 13 aug. 2003, p. 1.

Pop, Ion P. *Sfințirea Bisericii greco-catolice hramul PADRE PIO : La Săliștea-Băsești.* Graiul Maramureșului, 15, nr. 4056, 5 aug. 2003, p. 1, 5.

Popescu, Adrian. *Racordarea la Europa modernă : [Răspuns la Ancheta Vatra: „Care credeți că este contribuția Bisericii Române Unite cu Roma la spiritualitatea , cultura, politica și istoria României?”].* Vatra, 26, nr. 303, iun. 1996, p. 53.

Popescu, Adrian. *Simpozion dedicat comemorării a 50 de ani de la scoaterea în afara legii a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice.* Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 23 (213), dec. 1998, p. 4.

Popescu, Ioan J. *În Strîmtura a fost sfințită noua biserică greco-catolică : Ieri.* Informația zilei de Maramureș, 5, nr. 1185, 22 aug. 2005, p. 8.

Popescu, Ioan J. *La Sighet s-a desfășurat un pelerinaj în memoria martirilor neamului.* Informația zilei de Maramureș, 7, nr. 1710, 14 mai 2007, p. 16.

Popescu, Ioan J. *Sighetenii s-au rugat pentru sufletele victimelor comunismului : Alături de nunțiul papal, Jean-Claude Perisset.* Informația zilei de Maramureș, 5, nr. 1101, 16 mai 2005, p. 9 ; Pro Unione (Baia Mare), 8, nr. 3-4 (23-24), dec. 2005, p. 151-152.

Popescu, Ioan J. *Sighetenii s-au rugat pentru sufletele victimelor comunismului : Alături de Preafericitul Părinte Arhiepiscop Major Lucian Mureșan, Mitropolitul Bisericii Greco-Catolice.* Informația zilei de Maramureș, 6, nr. 1407, 15 mai 2006, p. 16.

Popescu, Ioan J. *Sighetul a fost pentru o zi locul pelerinajului anual închinat memoriei martirilor neamului.* Informația zilei de Maramureș, 9, nr. 2319, 11 mai 2009, p. 3.

Predea, I. *Confruntare.* Tinerețe creștină, serie nouă, 3, nr. 6, nov.-dec 1998, p. 12.

Prima Sfântă Împărtășanie. Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 12.

Protest al Bisericii Greco-Catolice față de o inițiativă legislativă. Viața cultelor, 17, nr. 779-780, 31 ian. 2009, p. 33.

Prunduș, Silvestru Augustin. *Ierarhia Catolică restabilită în România.* Viața creștină, serie nouă, 1, nr. 5, 1990, p. 3.

Prunduș, Silvestru Augustin ; Plaianu, Clemente. *Conciliere sau polemică.* Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 9 (175), mai 1997, p. 3.

Rațiu, Vasile. *Baia Mare.* Viața creștină, serie nouă, 3, nr. 18 (64), sept. 1992, p. 3.

Recepție la Nunțiatura Apostolică : La 22 de ani de pontificat. Lumina creștinului, serie nouă, 11, nr. 11 (131), nov. 2000.

Rector român la Colegiul „Pio Romeno” din Roma. Viața cultelor, 14, nr. 633, 9 ian. 2006, p. 10.

Reunirea Sinodului BRU. Lumina creștinului, serie nouă, 17, nr. 12 (204), dec. 2006.

Ridicarea în grad a Bisericii Greco-Catolice din România. Viața cultelor, 14, nr. 630, 18 dec. 2005, p. 18.

Ridicarea în rang a Bisericii Române Unite : Documente papale, în premieră istorică : Bula papală privitoare la Scaunul Arhiepiscopal ; Bula papală privitoare la Arhiepiscopul Major. România liberă, nr. 4914, 6 mai 2006, p. 14.

Venerabilului Frate Lucian Mureșan, în prezent Arhiepiscop și Mitropolit de Alba Iulia și Făgăraș, al Românilor, ales Arhiepiscop Major al aceuiași scaun, salutare și binecuvântare apostolică.

Cu mare afecțiune sufletească pentru comunitatea Românilor din Provincia de Alba Iulia și Făgăraș, Ne îndreptăm plini de bunăvoință și cu purtare de grijă, oferindu-vă deplină susținere spre a vă menține pe calea propriei prosperități.

De aceea, prin scrisorile Noastre, printre care una cu titlul Ad totius dominicis gregis, am declarat Biserica voastră Biserica Arhiepiscopală Majoră. Noi n-am pregetat să acordăm această demnitate și Întâistătorului ei, spre a duce mai departe statutul acesteia.

Roman, Precup. *Vești din Alba Iulia.* Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 21 (163), nov. 1996, p. 3.

Russu, Octavian Cornel. *Zi memorabilă pentru credincioșii greco-catolici din Luduș.* Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 21 (163), nov. 1996, p. 3.

Sanda, Maria. *Prezent și istorie în „Cetatea Făgărașului”.* Actualitatea Creștină, 10, nr. 3, mart. 1999, p. 19.

Sărbătoare pentru Biserica Unită cu Roma. Lumina creștinului, serie nouă, 17, nr. 6 (198), iun. 2006.

Sârbu, D. - vezi: Sârbu, Daniel Claudin

Sârbu, Daniel – vezi: Sârbu, Daniel Claudin

Sârbu, Daniel Claudin. *Arhiepiscopul Ioan Ploscaru, un răstignit cu Cristos pentru credință : In memoriam.* Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 15-16 (205-506), aug. 1998, p. 6.

Sârbu, Daniel Claudin. *Cardinalul Zenon, pe urmele iezuiților de la Cluj : Viziunea catolică față de globalizare și educație.* România liberă, nr. 4948, 15 iun. 2006, [Supl.] Transilvania-Banat, p. III.

Sârbu, Daniel Claudin. *Credință, lumină, istorie, românism : Aniversarea a 240 de ani de la întemeierea Școlilor Blajului.* Viața creștină, serie nouă, 5, nr. 20 (114), oct. 1994, p. 1, 3.

Sârbu, Daniel Claudin. *Greco-catolicii pregătesc un răspuns ortodox Mitropolitului Bartolomeu.* România liberă, nr. 4974, 15 iul. 2006, p. 19.

Sârbu, Daniel Claudin. *Ioan Inocențiu Micu-Klein s-a întors acasă : Și astfel visul s-a împlinit.* Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 16 (182), aug. 1997, p. 1.

Sârbu, Daniel Claudin. *Î.P.S.S. Lucian Mureșan : Arhiepiscop și Mitropolit al Bisericii Române Unite.* Tribuna, serie nouă, 6, nr. 39-40, 22 sept.-5 oct. 1994, p. 3.

Sârbu, Daniel Claudin. *„Nu poți învia... decât din pământul patriei”.* Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 21 (187), nov. 1997, p. 1.

Sârbu, Daniel Claudin. *O căutare în Adevăr a Căii care duce spre Viață : A doua Sesiune a Conciliului Provincial al IV-lea al Bisericii Române Unite.* Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 20 (210), oct. 1998, p. 1.

Sârbu, Daniel Claudin. *„Pro Sancto Unione Omnium Romanorum”.* Viața creștină, serie nouă, 5, nr. 11 (105), iun. 1994, p. 1.

Sârbu, Daniel Claudin. *Schitul de la Stânceni – un Carmel pentru unitatea românilor.* Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 65 (195), mart. 1998, p. 8.

Sârbu, Daniel Claudin. *Trei noi episcopi ai Bisericii Române Unite, Greco-Catolică.* Viața creștină, serie nouă, 5, nr. 18 (112), sept. 1994, p.1, 3.

Sârbu, Daniel Claudin ; Pădurean, Claudiu. *Războiul sinoadelor, din cauza proprietăților.* România liberă, nr. 4978, 20 iul. 2006, [Supl.] Transilvania-Banat, p. I.

Sechel, Alexandru. *Prezentarea Diecezei Române Unite cu Roma de Maramureș.* Millenium (Baia Mare), 1, nr. 1, mai 2001, p. 7.

Sechel, Alexandru ; Felecan, Nicolae. *A.G.R.U. : Asociația generală a Românilor Uniți – 70 de ani de la înființare.* Tinerete creștină, serie nouă, 2 [4], nr. 5-6, dec. 1999, p. 11.

Sesiune ordinară a Sinodului BRU. Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 1.

Sesiunea de închidere a procesului informativ de beatificare a șapte ierarhi greco-catolici români. Viața cultelor, 12, nr. 533, 7 dec. 2003, p. 6, 7.

Sesiunea de primăvară a Conferinței Episcopale Catolice : [2004]. Viața cultelor, 12, nr. 556, 30 mai 2004, p. 40.

Sesiunea de primăvară a Conferinței Episcopale Române : [2006]. Viața cultelor, 14, nr. 649, 10 mai 2006, p. 8.

Sfânta Liturghie în limba română în Catedrala Notre-Dame din Paris. Viața cultelor, 12, nr. 554, 16 mai 2004, p. 23, 24.

Sfințire de capelă în București. Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 18 (160), sept. 1996, p. 3.

Sighet : Duminică, 3 februarie ; Baia Mare : Sâmbătă, 16 februarie. Viața creștină, serie nouă, 2, nr. 5 (27), mart. 1991, p. 3.

Silvestrini, Achille. *Pacea lui Cristos între creștini este premisa păcii între toți oamenii :* [Cuvântul Cardinalului Achille Silvestrini cu ocazia sfințirii Catedralei din Blaj]. Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 13 (155), iul. 1996, p. 1.

Simpozion omagial dedicat Episcopului Anton Durcovici (1888-1951). Viața cultelor, 16, nr. 746, 20 mai 2008, p. 18.

Sinodul Bisericii Greco-Catolice s-a adresat președintelui României. Viața cultelor, 14, nr. 671-672, 31 oct. 2006, p. 35.

Sinodul Episcopilor Bisericii Arhiepiscopale Majore Greco-Catolice. Viața cultelor, 17, nr. 773-774, 15 dec. 2008, p. 11, 12.

Slujbă : [Ceremonia religioasă de Bobotează]. România liberă, nr. 5727, 7 ian. 2009, [Supl.] Transilvania-Banat, p. 3.

Spectacol-eveniment. Tinerete creștină, serie nouă, 6, nr. 11 (129), iun. 1995, p. 4.

Suciu, Mircea. „Decizie și responsabilitate în profesie”. Viața creștină, serie nouă, 5, nr. 21 (115), nov. 1994, p. 3.

73 de ani de la nașterea Eparhiei Greco-Catolice de Maramureș. Glasul Maramureșului, 7, nr. 1873, 6 iun. 2003, p. 4.

Șiman, Liviu. *Pelerinaj la Cimitirul săracilor din Sighet.* Glasul Maramureșului, 11, nr. 3070, 14 mai 2007, p. 2.

Șiman, Liviu. *Procesiune religioasă greco-catolică dedicată martirilor : La Sighet.* Glasul Maramureșului, 10, nr. 2769, 16 mai 2006, p. 2.

Șișeștean, Ioan. *Educația clericilor români în Cetatea Eternă – Moment aniversar.* Tinerete creștină, serie nouă, 3, nr. 1, ian.-febr. 1998, p. 6.

Ștefănescu, Marian I. *În spiritul SPERANȚEI : Reșița.* Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 3-4 (169-170), febr. 1997, p. 5.

Știrban, Marcel. *Pr. Dr. Ioan M. Bota : Istoria Bisericii Universale și a Bisericii Românești* : [recenzie]. Tinerete creștină, serie nouă, 6, nr. 8 (126), apr.1995, p. 4.

Todea, Ana. *Cardinal Alexandru Todea (1912 – 2002) : biobibliografie.* Libraria (Târgu Mureș) : Studii și cercetări de bibliologie, anuar 5, 2006, p. 206, 209, 215.

Todea, Mihai. *La sfințenia altarelor : Canonizarea episcopilor greco-catolici Valeriu Traian Frențiu, Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan, [...], morți în aureola martiriului, între anii 1950-1970, în timpul persecuției comuniste.* Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 24 (214), dec. 1998, p. 5.

Turda : In memoriam [Dr. Ioan Rațiu]. Viața creștină, serie nouă, 1, nr. 19, 1990, p. 3.

Turda, Antoaneta. *Mesaje peste timp.* Tinerețe creștină, serie nouă, 3, nr. 4, iul.-aug. 1998, p. 10.

Turda, Antoaneta. *Preot Patriciu Bârlea : Chipuri din negura vremii.* Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 7.

Țimonea, Dorin. *Bani pentru repararea școlilor din Blaj.* România liberă, nr. 5660, 14 oct. 2008, [Supl.] Transilvania-Banat, p. 3.

Țimonea, Dorin. *Peste 1.000 de persoane au luat parte la hramul Catedralei Romano-Catolice : Vicepremierul Marko Bela și fostul premier al Ungariei, în vizită la Alba Iulia.* România liberă, nr. 4732, 30 sept. 2005, [Supl.] Transilvania-Banat, p. III.

Țimonea, Dorin. *Problemele catolicilor din România, dezbătute la Conferința Episcopală.* România liberă, nr. 4911, 3 mai 2006, [Supl.] Transilvania-Banat, p. I.

Țimonea, Dorin. *Zborul istoric peste Carpați, reeditat.* România liberă, nr. 5695, 24 nov. 2008, [Supl.] Transilvania-Banat, p. 3.

„Un buchet de laude pentru Papa Ioan Paul al II-lea”. Viața cultelor, 15, nr. 681-682, 14 ian. 2007, p. 17.

„Un milion de stele” – ediția a III-a a unei acțiuni catolice de solidaritate. Viața cultelor, 18, nr. 817-818, 15 nov. 2009, p. 8-9.

Utan, Iulia. *Capitala catolicismului s-a mutat la Strâmtura : Timp de o zi.* Glasul Maramureșului, 9, nr. 2549, 22 aug. 2005, p. 11.

Velea, Gheorghe. *Ariniș (Maramureș).* Tinerețe creștină, serie nouă, 6, nr. 12 (130), iun. 1995, p. 3.

„Vestire, dialog și mărturie în fața sfidării adusă de secularizarea Europei” – *Întâlnire catolică la Sibiu*. Viața cultelor, 15, nr. 697, 11 mai 2007, p. 7.

Viman, Radu. *Calendar religios*. Revista Catolică, serie nouă, 1, fasc. 2, iul. 2009, p. 68.

Vischi, Cătălin. *Întronarea viitorului Cardinal al României*. Gazeta de Maramureș, 4, nr. 183, 8-14 mai 2006, p. 7.

Băimăreanul Lucian Mureșan este cea mai înaltă față bisericească a catolicismului românesc. Întronat prin bulă papală la rang de Arhiepiscop Major (corespondent al Patriarhului ortodox), este foarte probabil ca, într-un viitor nu foarte îndepărtat, greco-catolicul băimărean să primească demnitatea de Cardinal.

Vișovan, Marius. *Sighetu Marmației*. Viața creștină, serie nouă, 3, nr. 18 (64), sept. 1992, p. 3.

Vizita „Ad limina Apostolorum” a episcopilor catolici din România. Viața cultelor, 11, nr. 496, 28 febr. 2003, p. 33.

Vizita la Blaj a Nunțului Apostolic Jean-Claude Périsset. Viața cultelor, 10, nr. 445, 6 febr. 2002, p. 4.

Vizita unor Ierarhi la biserica „Sf. Vasile” din București. Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 3.

Ziua mondială a Vieții Consacrate – la Blaj. Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 3-4 (169-170), febr. 1997, p. 4.

Zubașcu, Ion. *Marele pelerinaj anual la „Cimitirul Săracilor” din Sighet : În memoria episcopilor martiri și a eroilor anticomuniști*. România liberă, nr. 4921, 15 mai 2006, p. 7.

ICONOGRAFIE

Graiul Maramureșului, 2, nr. 131, 29 mai 1990, p. 1.

Graiul Maramureșului, 2, nr. 210, 29 aug. 1990, p. 2.

Viața creștină, serie nouă, 1, nr. 9, 1990, p. 1

Graiul Maramureșului, 3, nr. 353, 16 febr. 1991, p. 1.

În: Prunduș, Silvestru Augustin ; Plaiianu, Clemente. Cardinalul Alexandru Todea. [Cluj-Napoca], 1992, p. IX, XIV, XVI, XVIII, XXV, XXVIII.

Clipa zilei (Baia Mare), 1, nr. 13, 17-20 apr. 1993, p. 1.

Clipa zilei (Baia Mare), 1, nr. 17, 24-26 apr. 2003, p. 3.

Clipa zilei (Baia Mare), 1, nr. 149, 29 oct. 1993, p. 1.

Clipa zilei (Baia Mare), 1, nr. 171, 30 nov. 1993, p.1.

Clipa zilei (Baia Mare), 2, nr. 8 (199), 13 ian. 1994, p. 1.

Clipa zilei (Baia Mare), 1, nr. 8, 28 iul. 1994, p. 1.

Tribuna, serie nouă, 6, nr. 39-40, 22 sept.-5 oct. 1994, p. 3.

Clipa zilei (Baia Mare), 2, nr. 68 (186), 7 apr. 1995, p. 6.

România liberă, nr. 4800, 19 dec. 2005, [Supl.] Transilvania-Banat, p. 25.

Vatra, 26, nr. 301, apr. 1996, p. 28.

Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 12 (154), iun. 1996, p. 3.

Viața creștină, serie nouă, 7, nr. 19 (161), oct. 1996, p. 1.

Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 7 (173), apr. 1997, p. 3, 4.

- Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 11 (177), iun. 1997, p. 1.
- Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 16 (182), aug. 1997, p. 1.
- Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 21 (187), nov. 1997, p. 3.
- Tinerete creștină, serie nouă, 2, nr. 6, nov.-dec. 1997, p. 14.
- Viața creștină, serie nouă, 8, nr. 23-24 (189-190), dec. 1997, p. 1.
- Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 2 (192), ian. 1998, p. 1.
- Viața creștină, serie nouă, 9, nr. 12 (202), iun. 1998, p. 1.
- Actualitatea Creștină, 9, nr. 15-16, sept. 1998, p. 18.
- Actualitatea Creștină, 9, nr. 17-18-19, oct. 1998, p. 3.
- Actualitatea Creștină, 9, nr. 22-24, dec. 1998, p. 8.
- Actualitatea Creștină, 10, nr. 3, mart. 1999, p. 6.
- Formula AS, 9, nr. 363 (20), 24-31 mai 1999, p. 11.
- Graiul Maramureșului, 11, nr. 2959, 28 dec. 1999, p. 3.
- În: Băințan, Valentin. Martiri și mărturisitori ai Bisericii Române Unite cu Roma din Eparhia Greco-Catolică a Maramureșului (1948-1989). Baia Mare : Gutinul, 1999, p. 125.
- În: Ghidul pelerinului pentru Marele Jubileu al Anului 2000. [Cluj-Napoca : Viața Creștină, 1999], p. 182.
- În: Băințan, Valentin. Băsești : „Mica Romă” de sub poalele Codrului : Contribuții istorice. Baia Mare : Cybela, 2000, p. 377, 493.
- În: Maramureș – mândria și durerea noastră : Culegere de studii și comentarii despre realități, fapte și documente mai puțin cunoscute / Ediție coordonată de Prof. Teresia B. Tătaru. Vol. 2. Baia Mare : Gutinul, 2001, p. 143, 149, 151.
- Glasul Maramureșului, 7, nr. 1855, 16 mai 2003, p. 4.
- Glasul Maramureșului, 7, nr. 1924, 5 aug. 2003, p. 9.
- Graiul Maramureșului, 15, nr. 4056, 5 aug. 2003, p. 1.

Graiul Maramureșului, 15, nr. 4061, 11 aug. 2003, p. 5.

Gazeta de Maramureș, 2, nr. 36, 11-17 aug. 2003, p. 28.

Glasul Maramureșului, 7, nr. 1979, 8 oct. 2003, p. 2.

Glasul Maramureșului, 7, nr. 2035, 12 dec. 2003, p. 11.

În: Bota, Ioan M. Istoria Bisericii universale și a Bisericii românești de la origini până astăzi. Ediția a 2-a. Cluj- Napoca : Viața Creștină, 2003, p. 528.

În: Man-Nicolae, Victoria. Episcopul Ioan Suciuc : Apostol al Iubirii - Sufletul Tineretului ; Exerciții spirituale pentru sufletele consacrate. Ediția a 2-a. Cluj-Napoca : Viața Creștină, 2003, p. 214.

Informația zilei de Maramureș, 4, nr. 954, 19 nov. 2004, p. 7.

Glasul Maramureșului, 8, nr. 2344, 17 dec. 2004, p. 4.

În: Mesaroș, Simion. Reflecții și dezvăluiri. Cluj-Napoca : Risoprint, 2004, p. III, V.

Informația zilei de Maramureș, 5, nr. 1101, 16 mai 2005, p. 9.

Glasul Maramureșului, 9, nr. 2469, 20 mai 2005, p. 4.

Informația zilei de Maramureș, 5, nr. 1123, 10 iun. 2005, p. 6.

Glasul Maramureșului, 9, nr. 2517, 15 iul. 2005, p. 4.

Glasul Maramureșului, 9, nr. 2549, 22 aug. 2005, p. 11.

Graiul Maramureșului, 17, nr. 4791, 23 dec. 2005, p. 1.

În: Berințan, George. Ceasul din urmă : Considerații privind Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică. Baia Mare : Gutinul, 2005, p. 84.

În: Bota, Ioan M. Martyrs and Testifiers of the church in Romania : (1945-1989). Cluj-Napoca : Editura Societății Culturale Pro Maramureș „Dragoș Vodă”, 2005, p. 37, 269, 272.

Graiul Maramureșului, 18, nr. 4867, 27 mar. 2006, p. 1.

Graiul Maramureșului, 18, nr. 4869, 29 mar. 2006, p. 10.

Glasul Maramureșului, 10, nr. 2754, 28 apr. 2006, p. 5.

România liberă, nr. 4911, 3 mai 2006, [Supl.] Transilvania-Banat, p. I.

Informația zilei de Maramureș, 6, nr. 1399, 5 mai 2006, p. 7.

Gazeta de Maramureș, 4, nr. 183, 8-14 mai 2006, p. 7.

Graiul Maramureșului, 18, nr. 4907, 15 mai 2006, p. 1.

Informația zilei de Maramureș, 6, nr. 1447, 30 iun. 2006, p. 7.

România liberă, nr. 4978, 20 iul. 2006, [Supl.] Transilvania-Banat, p. I.

România liberă, nr. 5004, 19 aug. 2006, p. 11.

Graiul Maramureșului, 18, nr. 5023, 27 sept. 2006, p. 3.

În: Brad, Ion. Printre oamenii Blajului. Blaj : Buna Vestire, 2006, p. [585, 587].

România liberă, nr. 5197, 6 apr. 2007, [Supl.] Transilvania-Banat, p. 1, 7.

Graiul Maramureșului, 19, nr. 5211, 14 mai 2007, p. 3.

Unirea, 75, serie nouă, 18, nr. 5, mai 2007, p. 2, 3, 4, 12.

România liberă, nr. 5309, 20 aug. 2007, p. 2.

România liberă, nr. 5332, 15 sept. 2007, p. 1, 12.

Unirea (Alba Iulia), 25 apr. 2008.

România liberă, nr. 5517, 26-27 apr. 2008, p. 23.

România liberă, nr. 5521, 5 mai 2008, p. 3.

În: Întoarceri la „Mica Romă” : Antologie aniversară a generației de la 1848. Blaj : Astra, 2008, p. [205].

Revista Catolică, serie nouă, 1, fasc. 1, iun. 2009, p. 9.

Unirea, serie nouă, 21, nr. 10-11, oct.-nov. 2010, p. 1.

În: Mesian, Alexandru (episcop). Viața și idealurile unui tânăr : [Nicolae Mesaroș]. [Lugoj, 2010], p. 20, 21, 22, 24, 27.

Unirea, serie nouă, 22, nr. 2, febr. 2011, p. 1.

Lucian Mureșan - 80

PAGINI DE ALBUM

**La 10 ani, alături de părinți, frați și surori,
în primul rând, al 3-lea de la stânga la dreapta (1941)**

Militar în termen, specialitatea Aviație (Craiova, 1952)

În grupul tinerilor de elită din Ferneziu, având în centru pe pr. Eusebiu Făt (primul din stânga, rândul I, 1953)

Al 2-lea din rândul II, de la dreapta spre stânga (Alba Iulia, 1956)

**Împreună cu Virgil Florian și Pantelimon Aștilean, studenți
(Alba Iulia, 30 dec. 1958)**

Lucian Mureșan - 80

**Împreună cu frații Nicolae și Alexandru Mesaroș
(ianuarie 1959)**

**Împinși de dorul culmilor caută înălțimea și se simt bine în ea
(Cu prieteni, în Vârful Igniș, 1960)**

Lucian Mureșan - 80
Tatăl Petru și mama Maria - 1963

**La exerciții spirituale în clandestinitate
(Simand, Arad, 1967)**

În pelerinaj în clandestinitate la Huta Certeze (1968)

**O strânsă prietenie cu Pantelimon Aștilean
(Sângeorz Băi, 1972)**

Lucian Mureșan - 80
Printre credincioși (Bârsana, 1974)

Împreună cu Alexandru Mesian (Vatra Dornei, 1977)

**Alături de copiii pregătiți pentru
Prima Sfântă Împărtășanie (4 septembrie 1977)**

**În turul Maramureșului, conducând un grup de credincioși
(Moisei, 16 iulie 1978)**

„Curaj, mai este puțin până pe culme!”
La un popas alături de prietenii de drumeție (28 oct. 1979)

**La aniversarea a 75 de ani a Episcopului Ioan Dragomir
(Cicârlău, 11 octombrie 1980)**

**Cu un grup de copii și călugărițe din Congregația Maicii Domnului
(Huta Certeze, 1980)**

**Concelebrând Sfânta Liturghie în clandestinitate
(Cicârlău, 1981)**

**Împreună cu Episcopul Ioan Dragomir și călugărițe din Congregația
Maicii Domnului (Cimitirul martirilor – Sighet, 1983)**

**Alături de copii pregătiți pentru Prima Sfântă Împărtășanie
în clandestinitate (Ferneziu- Baia Mare, 7 sept. 1986)**

La o înmormântare în clandestinitate (1986)

**La înmormântarea în clandestinitate a Dr. Alexandru Ciplea
(Cluj, 1986)**

**La o înmormântare în clandestinitate
(Călinești, 23 martie 1989)**

Cu un grup de preoți și teologi (12 septembrie 1989)

Împreună cu Mitropolitul Alexandru Todea, la înmormântarea călugărului iezuit Ioan Lazăr (Șomcuta Mare, 1989)

**Concelebrând prima Sf. Liturghie în libertate
(Casa de Cultură – Baia Mare, 21 ianuarie 1990)**

**În delegația sosită la Prefectura MM pentru consacrarea episcopilor
Lucian Mureșan și Vasile Hosu (Baia Mare, 26 mai 1990)**

**Procesiune pentru consacrarea întru episcopat a lui
Lucian Mureșan și Vasile Hosu (Baia Mare, 27 mai 1990)**

**Alături de Vasile Hosu la ceremonia de consacrare întru episcopat la
Statuia Ostașului Român (Baia Mare, 27 mai 1990)**

Împreună cu Î.P.S. Alexandru Todea, P.S. Vasile Hosu și P.S. George Guțiu la sfințirea locului de biserică (Satu Mare, 1991)

Urmărind lucrările la construcția bisericii (Bârsana, 19 septembrie 1992)

**La deschiderea Anului universitar teologic de la
Statuia Ostașului Român (Baia Mare, 1992)**

**La ceremonia de ridicare la rang de Arhiepiscop Major
al Bisericii Greco-Catolice (Blaj, 30 aprilie 2006)**

La sesiunea de primăvară a Conferinței Episcopale Române (Blaj, 1-2 mai 2006)

La aniversarea părintelui Bernard Ștef, personalitate marcantă ordinului monahal asumpționist (Blaj, 27 iulie 2006)

**La Întâlnirea Națională a Tinerilor Catolici
(Șumuleu Ciuc, august 2006)**

**Alături de P.S. Alexandru Mesian, P.S. Ioan Șișeștean, P.S. Virgil Bercea și
P.S. Florentin Crihălmeanu (Blaj, 23 oct. 2007)**

**La Prima Sfântă Împărtășanie festivă în Catedrala Blajului
(20 Mai 2007)**

La statuia Preacuratei Fecioare Maria (Blaj, 25 mai 2007)

**La sfințirea pietrei de temelie unei noi biserici în Budești,
jud. Bistrița Năsăud (12 august 2007)**

**Mulțumind Excelenței Sale Jean-Claude Perisset,
Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova (oct. 2007)**

**În vizită pastorală și hirotonire în parohia Șmig,
jud. Sibiu (11 nov. 2007)**

În vizită pastorală și hirotonire la Râmnicu Vâlcea (25 nov. 2007)

La sfințirea Criptei Arhierilor Blajului (Blaj, 2 decembrie 2007)

La consacrarea noilor Episcopi ai BRU (Blaj, 16 dec. 2007)

**Consacrarea lui Vasile Bizău, Episcop al Curiei
Arhiepiscopiei Majore (Blaj, 16 dec. 2007)**

**La slujba înmormântării Excelenței Sale Sebastian Kräuter,
Episcop emerit de Timișoara (Timișoara, 1 febr. 2008)**

Hirotonire în Catedrala Blajului (9 martie 2008)

Alături de P.S. Vasile Bizău și P.S. Mihai Frățilă (Blaj, 17 aprilie 2008)

La Întâlnirea arhiepiscopală a tinerilor, alături de P.S. Vasile Bizău și pr. Fărcaș, protopop de Blaj (Făgăraș, 3 mai 2008)

Alături de P.S. Virgil și P.S. Florentin, la sfințirea noii biserici din Turda (10 aug. 2008)

La sfințirea noii biserici din Velț, jud. Sibiu (31 aug. 2008)

La sfințirea noii biserici din Ungheni, jud. Mureș (7 sept. 2008)

La hramul bisericii din Moișă, jud. Mureș (8 sept. 2008)

Alături de membrii tribunalelor ecleziastice ale Bisericii Române Unite cu Roma (Blaj, 9 sept. 2008)

**La manifestarea omagială a lui Inocențiu Micu-Klein
(Blaj, 20 sept. 2008)**

**La sfințirea pietrei de temelie a noii biserici din
Frunzeni, jud. Mureș (28 sept. 2008)**

În vizită pastorală în parohia Lunca, protopopiatul Blaj (5 oct. 2008)

La lansarea volumelor scriitorului Radu Brateș: „În împărăția lutului” și „Aspecte din viața Blajului” (Blaj, 21 oct. 2008)

**La întrunirea Consiliului Preoțesc al Arhiepiscopiei de
Alba-Iulia și Făgăraș (Blaj, 6 nov. 2008)**

La manifestările prilejuite de împlinirea a 300 de ani de la nașterea episcopului Petru Pavel Aron [1709-1764] (Blaj, 31 martie 2009)

**La binecuvântarea noii biserici din cartierul Bărăbanț
(Alba Iulia, 6 august 2009)**

**Alături de Cardinalul Leonardo Sandri, Prefect al Congregației
pentru Bisericile Orientale (Blaj, 9 mai 2010)**

În mijlocul tinerilor, la Biserica Fecioarei Săracilor din Cărbunari-Blaj (30 mai 2010)

Adresându-se absolvenților Facultății de Teologie Greco-Gatolică (Catedrala „Sfânta Treime” din Blaj – 5 iunie 2010)

**În mijlocul absolvenților Facultății de Teologie Greco-Gatolică
(Catedrala „Sfânta Treime” din Blaj – 5 iunie 2010)**

**Concelebrând o slujbă de pomenire a Eminentei Sale Cardinal Alexandru
Todea, de la a cărui naștere s-au împlinit 98 de ani.
(Catedrala „Sfânta Treime” din Blaj – 5 iunie 2010)**

**La Conferința Episcopilor Catolici din România (CER)
în apărarea crucifixelor în școli (Blaj, 17 iunie 2010)**

**La întâlnirea cu părinții protopopi ai Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Făgăraș
(Blaj, 5 octombrie 2010)**

**Binecuvântând cea de-a cincea ediție a Conferinței BRU-Renovabis
(Blaj, 18 octombrie 2010)**

**Prezidând sesiunea ordinară de toamnă a Sinodului Episcopilor Bisericii
Române Unită cu Roma (Blaj, 26-28 octombrie 2010)**

Alături de P.S. Virgil Bercea, P.S. Alexandru Mesian, P.S. Florentin Crihălmeanu, P.S. Vasile Bizău, celebrând „Te Deum” (Catedrala „Sfânta Treime” din Blaj - 26 oct. 2010)

La Simpozionul internațional „Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium 1990-2010 receptare și aplicabilitate în Bisericile sui iuris” (29-31 oct. 2010)

Sinodul Permanent al BRU

**Predicând la Cimitirul Săracilor din Sighetu Marmației
în cadrul Pelerinajului Național Anual**

Predicând în Catedrala din Blaj

Celebrând Sfânta Liturghie în Catedrala din Blaj

Împărtășind credințioșii

CUPRINS

UNA VITA AL SERVIZIO DEL VANGELO, DELLA CHIESA E DEL PAPA = O VIAȚĂ ÎN SLUJBA EVANGHELIEI, BISERICII ȘI A PAPEI / S. E. Ms.Francisco-Javier Lozano.....	5
Întru mulți și fericiți ani, Preafericite Părinte Lucian! La aniversarea a 80 de ani / P.S. Alexandru Mesian.....	7
Preafericitul Lucian - un semn în lume / P.S.Virgil Bercea.....	11
Întru mulți ani, Preafericite Părinte Lucian! / Pr. Simion MESAROȘ..	15
Un gând de recunoștință al unui dascăl al Blajului / Prof. univ. dr. Ion BUZAȘI.....	20
Omagiu... / Prof. univ. dr. Nicolae FELECAN.....	24
Cu evlavie, o amintire de Înaltă Prețuire / Mia PĂDUREAN.....	26
Preafericite Lucian, la vârsta de 80 de ani / Teresia B. TĂTARU....	26
A. REPERE BIOGRAFICE.....	29
B. BIBLIOGRAFIA SELECTIVĂ A OPEREI.....	44
C. REFERINȚE CRITICE DESPRE AUTOR ȘI OPERĂ. MENȚIUNI. CONSEMĂRI.....	65
D. ICONOGRAFIE.....	92
PAGINI DE ALBUM.....	96